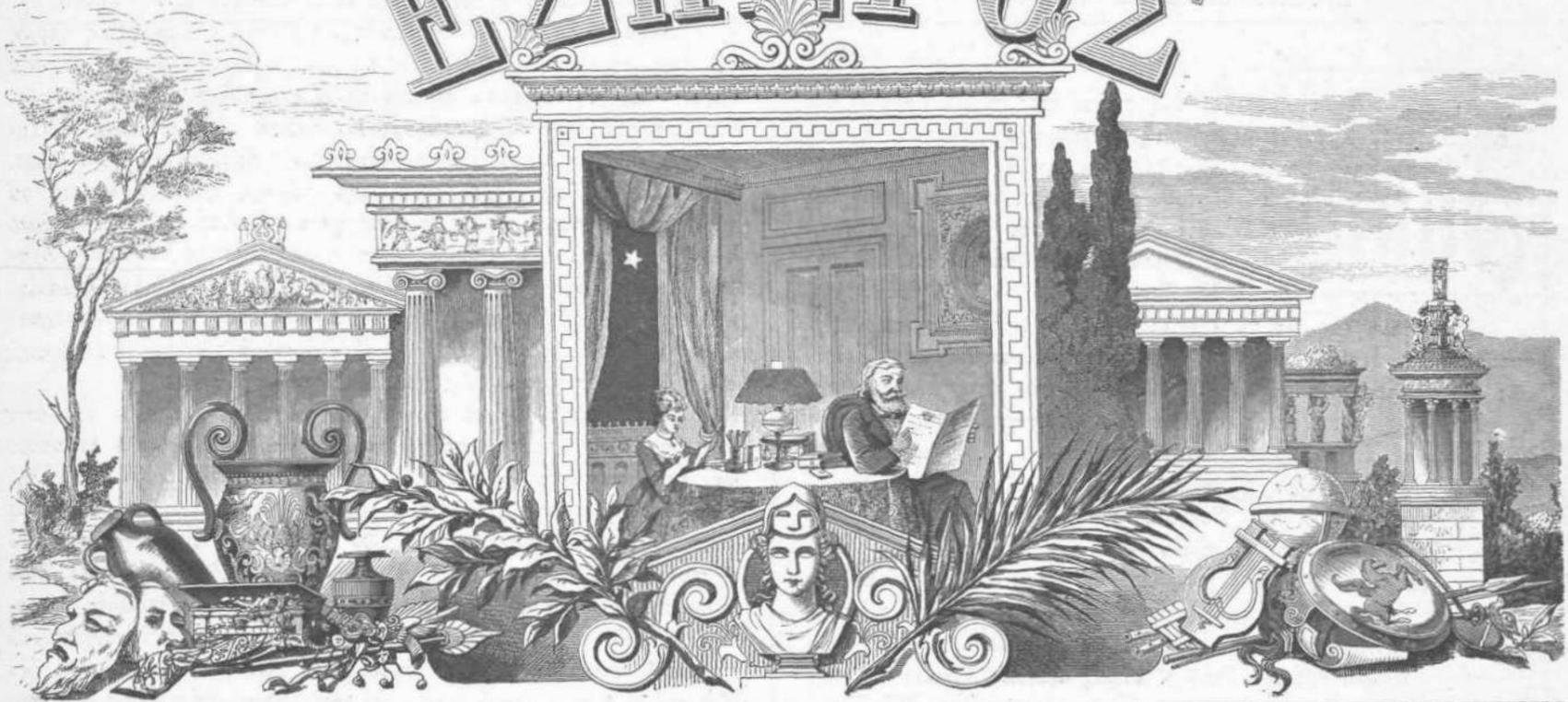

ΕΣΠΕΡΟΣ

Έτος Α΄.

Εκδίδεται
τῆ 1/13 καὶ 15/27.
ἐκάστου μηνός.

⇒ Εν ΛΕΙΨΙΑΙ τῆ 1527 Ἰουλίου 1881 ⇐

Τιμὴ ἑτησία
προπληρωμένη
εἰς χρυσόν.

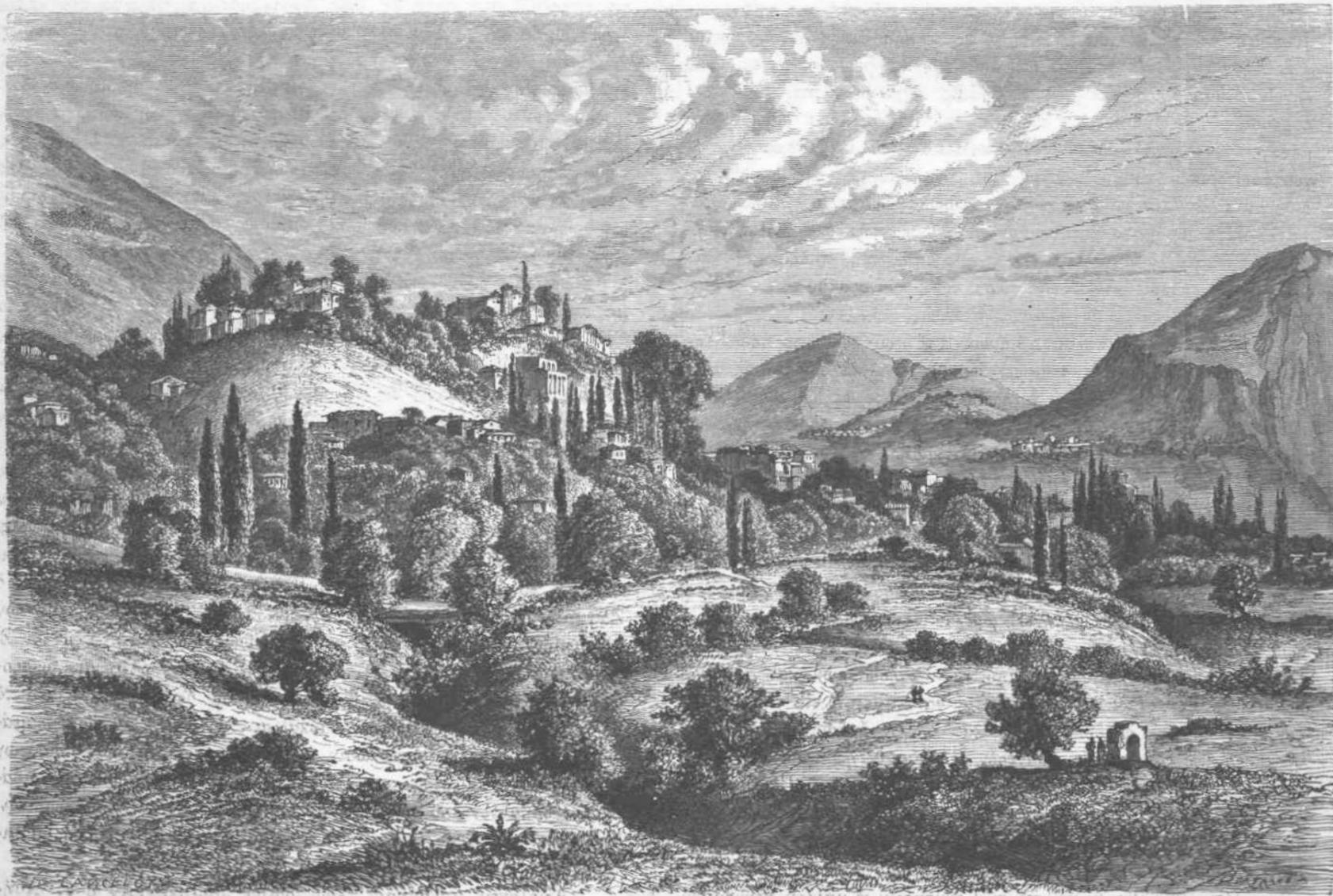
Φράγκ. 40.
Μάρκ. 32.
Ρούβλ. 16.

Ἄρ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ · Ανταπόκρσις ἐξ Ἀθηνῶν. — Θεασάβουλος Α. Ζαΐμης. — Ἰαγύενια ἐν Ταύροις. Μετάφρ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ (συνέχεια). — Ἐπεισόδιον τῆς Ἑλλ. ἐπανάστασεως. — Ψοαῖνι τοποθεσίαι ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Ἀνδρόιτσαίνα. — Αἱ Ἀθήναι ἐπὶ Ἀδριανοῦ. — Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός (συνέχεια). — Ὁ ὀδελίσκος τῆς Κλεοπάτρας. — Πολιτικὴ ἐπιθεώρησις. — Νεκρολογίαι. — Τεχνικαὶ τελειοποιήσεις. — Διάφορα.

ΕΙΚΟΝΕΣ·

Ἡ κωμόπολις Ἀνδρόιτσαίνα. — Θεασάβουλος Α. Ζαΐμης. — Ἰαγύενια ἐν Ταύροις. — Αἱ Ἀθήναι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀδριανοῦ. — Ὁ ὀδελίσκος τῆς Κλεοπάτρας ἐν Λοιδίῳ. — Πίδαξ διὰ τὰς αἰθούσας.

Ἡ ΚΩΜΟΠΟΛΙΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ.

Τῆ 2/14 Ιουλίου 1881.

Αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν πρὸ τινων ἡμερῶν ὅτι ὁ Κ^{ος} Ἀνδρέας Συγγρὸς μελετᾷ τὴν οἰκοδόμησιν θεάτρου ἐν τῷ κήφῳ πρὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν οικονομικῶν, τῷ ἀνήκοντι εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων. Τὸ θέατρον τοῦτο ἔσται προωρισμένον διὰ διδασκαλίαν δραμάτων ἐλληνιστῶν καὶ δοθήσεται εἰς τὸν τοῖκο πεδὸν παραχωρούντα δῆμον ὡς δωρεὰ μετὰ δεκαπενταετίαν. Ἀνηγγέλθη δὲ συγχρόνως ὅτι ὁ Κ^{ος} Συγγρὸς προτίθεται ν' ἀποστείλῃ πολλοὺς ὑποτρόφους εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἵνα διατρέψωσι περὶ τὴν ὑποκριτικὴν. Καὶ δὲν ἐγνώσθη μὲν ἔκτοτε τί ἀπεφάσισεν ὁριστικῶς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι θὰ καταχύσῃ παντοίων ἄλλων συμφερόντων τὸ προφανῶς ἐπωφελεὲς τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως καὶ ὁ παραχωρηθῆ ὁριστικῶς ὁ κήπος εἰς τὸν Κ^{ον} Συγγρὸν ἵνα οἰκοδομηθῇ ἐν αὐτῷ τὸ σχεδιαζόμενον θέατρον.

Τὸ σχέδιον τοῦ Κ^{ον} Συγγρὸ ἀνταποκρίνεται εἰς ἀνάγκην πραγματικὴν. Εἶνε καιρὸς πλέον νὰ γείνη ἀκέφις ὄριμος περὶ ἑθνικοῦ θεάτρου. Ἀλλὰ λέγων ἑθνικὸν θέατρον δὲν ἐννοῶ τὴν οἰκονομικῶν ἀπαγγελίαν οἰκειομένην δραμάτων, ἀρκεῖ νὰ εἴνε ὅπως δῆποτε Ἑλληνιστὶ γεγραμμένα ἢ μεταπεφρασμένα. Ἄλις τῶν τοιούτων. Ἐννοῶ θέατρον ὅπου ν' ἀποδῇ ἀληθῶς ἑθνικὸν διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν δραμάτων, διὰ δραματολογίῳ πρωτοτύπου, δι' ἀπαγγελίας καὶ διδασκαλίας φεροῦσας ἑθνικὸν χαρακτῆρα, θέατρον ὅπου νὰ γεννήσῃ ἑθνικοὺς δραματικούς ποιητὰς. Ὅς ἔχουσι σήμερον παρ' ἡμῶν τὰ θεατρικά, εὐρίσκονται μολὺς πού τὰ στοιχεῖα δραματικῆς ποιήσεως καὶ αἱ ἀρχαὶ ὑποκριτικῆς τέχνης.

Τὸ δράμα συνδέεται στένωσ μετὰ τῆς σκηνῆς. Τὰριστορηγμάτων τῶν τραγικῶν καὶ κωμικῶν τῆς Ἀτθίδος γῆς ἐιδιόχρησαν ἀπὸ τοῦ περιχαλλοῦς θεάτρου τοῦ Διονύσου, οὐδ' ὑπάρχει μεγαλείου σχολεῖον διὰ τὸν δραματικὸν ποιητὴν τοῦ πλήθοντος θεάτρου. Ἐκεῖ τῆς φαντασίας του τὰ εἰδωλα λαμβάνουσι ζωὴν καὶ κινῶνται. Ἐκεῖ ἡ σύγκρουσις τοῦ πάθους καὶ τοῦ καθήκοντος παύει οὔσα λόγων ἀνυπομοιγῆ καὶ γίνεται δράσις συγκινοῦσα καὶ συμπαρασύρουσα τὸν θεώμενον. Ὁ ἐθισμὸς πρὸς τὰς σανίδας τοῦ λογιῆου μετάρη τὸν ποιητὴν ὡς διὰ τῆς τερατείας τοῦ ἐκκυκλήματος ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου εἰς τὸν ὑπαρκτὸν καὶ τῆς ἐκείνου φαντασίας τὰ πλάσματα καθιστᾷ ἀπὸ ὄνειρωδῶν ζωντανά. Ἀλλὰ παρ' ἡμῶν ὀλίγα δράματα ἐγράφθησαν ἐν γνώσει τῆς σκηνῆς καὶ ἐπὶ σκοπῷ διδασκαλίας, τὰ δὲ πλεῖστα εἶνε διαλογικὰ, πολλάκις δὲ καὶ μολογικὰ ἔχθησι ὑποθέσεως τινος, ἧτις ἤδονατο ὁμοίως νὰ συνταχθῇ ὑπὸ τὸν τύπον διηγήματος ἢ ἔπους.

Ὁ Ἰωάννης Ζαμπετίσ, βαίνων ἐπὶ τοῦ κοθρόνου τοῦ Ἀλφειρῆ καὶ μετῶν τοὺς στίχους του κατ' ἰταλικὰ δωδεκάσλλαθα, χοροστατεῖ τῶν δραματικῶν ποιητῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος· ἀλλὰ καίπερ ἔχων πολλὰς δραματικὰς ἀρετὰς, φαίνεται φορῶν τῆθεννον μᾶλλον ἢ μανθῶσαν ἐλληνικόν. Ὁ Ραγκαβῆς εἰσάγων ἐν τῷ Κουτρούλῃ τὸ ἱαμβικὸν τρίμετρον κατὰ τόνους, ὡς δέσσωσεν αὐτὸν ἢ δημῶδες ποιήσαι, ἐξελληνίζει τὸν ἐξωτερικὸν τύπον τοῦ δράματος καὶ γίνεται ὁ εἰρηγῆ τῆς τοῦ μέτρου τοῦτου, τοῦ ὀμιλητικώτατου κατ' Ἀριστοτέλη, ὅπου ὁριστικῶς κατέλαθε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ παρ' ἡμῶν δραματικῇ ποιήσει. Κατ' ὀλίγον δὲ ἡ δραματικὴ Μοῦσα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀναγκαιότις τὴν πρὸς τοὺς μεγάλους ἤρωας τῆς ἱστορίας εἰδωλολατρίας, ἐλαττοῖνε τὴν μεγαλόλογον κεννηγορίαν, καταβαίνει ἀπὸ τῶν καλοθάρμων καὶ ἀποβάλλουσα τὴν φαντασμαπολασίαν ἄρχεται νὰ ἐπιχειρῇ εἰς τὴν ἀνθρωποποιάν. Ταῦτα δὲ διότι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤσαντο διδασκόμενα δράματα ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Φανερόν δὲ δεῖγμα τῆς πρακτικῆς ὠφελείας τῆς θεατρικῆς διδασκαλίας εἶνε ἡ Μερὸπη τοῦ Βερναρδάκη, ἧτις, καίπερ οὐσα ὑπὸ ποιητικῆν ἐποψιν ἔργον κατώτερον ἄλλων δραμάτων αὐτοῦ τε καὶ τῶν παρ' ἡμῶν ὀλίγων ἄλλων δραματικῶν ποιητῶν, εἶνε ὁμως διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ λογιῆου παράστασιν ἀξιόλογος, καὶ τοῦτο διότι ἐγεννήθη ἐν γνώσει τῶν δυνάμεων ἢ μᾶλλον ἀδυναμιῶν

τῆς παρ' ἡμῶν ὑποκριτικῆς καὶ οἰνεῖ εἰπεῖν προήλθεν ἐκ τῶν ἱερῶν αὐτῶν τοῦ λεγομένου χειμερινοῦ θεάτρου τῶν Ἀθηναίων.

Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν ταύτην τὴν προόδον ἢ δραματικὴ τέχνη δὲν παρήγαγε παρ' ἡμῶν, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων, γενναία ἔργα. Ἐν ἐλλείψει δὲ πρωτοῦργου καὶ αὐθιγενούς δραματικῆς διανοίας δὲν ἐφθάσαμεν τοῦλάχιστον ἀκόμη οὐδ' εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ ἐπίμονον μίμησιν ξένης τινὸς δραματικῆς φιλολογίας, ἧτις ποδηγετοῦσα μέχρι τινὸς τὴν τέχνην ἡδύνατο ἔπειτα νὰ γεννήσῃ ἀντίδρασιν, ἐξ ἧς θὰ προήρχητο τὸ καθαρῶς ἑθνικὸν δράμα. Τοιοῦτό τι συνέβη ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα ἡ μίμησις τῆς ἰσπανικῆς δραματογραφίας ἐγέννησε τὸν Κορνῆλιον καὶ Ρακίναν, καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ἐνθα ἡ τριβαλῆς Μοῦσα τοῦ Γκαίτε, Σχίλλερ καὶ Λέσιγγ ἐθάλασσαν οἰνεῖ ἐν ἀντιδράσει πρὸς τὴν δουλικὴν παρὰ τῶν ὁμογενῶν μίμησιν τοῦ Σαίξπηρου ἢ τῆς γαλλικῆς δραματογραφίας.

Ἐκπαίδευσιν δὲ καὶ ἑθνικὸς χρωματισμὸς λείπεται καὶ ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῶν ὑποκριτικῆς. Οἱ παρ' ἡμῶν ὑποκριταὶ καθ' ἐκάστους μὲν ἐποιήσαντο προόδους ἐπαίσθητὰς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ συνερχόμενοι εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν ἀποτελοῦσι τοὺς θιάσους τοὺς διδάσκοντας ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν θεάτρων ἢ πρὸ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰ μακρὰ βέρη, ζῶντες ἐν μέρει βίον πλάνητα, ἡ πρόδος δὲν εἶνε ἐπ' ἴσης φανερὰ ἐν τῷ συνόλῳ. Ἀμαθῆς τυγχάνοντες οἱ πλεῖστοι καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ χρηματικοῦ πορισμοῦ κολακεύοντες τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολλῶν, οἷτινες δὲν εἶνε πάντοτε οἱ φιλοκαλῶτεροι καὶ κατ' Ἀριστοφάνην οἱ σοφώτεροι τῶν θεατῶν, οὔτε τῆς ἐκλογῆς τῶν δραμάτων φροντίζουσι, οὔτε περὶ τὸ ἐπιτυχὲς τῶν μεταφράσεων φιλοκαλοῦσιν, οὔτε καλῶς συγκεροτημένοι καὶ δεδιδασμένοι ἀνέρχονται ἐπὶ τὴν σκηνὴν, οὔτε προσέουσιν εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ τοπικὴν ἀκρίθειαν ἢ τὰς λεπτότητας καὶ διατυπώσεις τῆς ἐθιμοταξίας, αἷτινες εἶνε ἀναγκαῖον προσόν τοῦ ὑποκριτοῦ ἐν πολλοῖς τῶν διδασκόμενων δραμάτων. Ἐκ τούτων πάντων προέρχονται τὰ θεινὰ ἐκεῖνα καὶ δυσάρεστα τὰ προσβάλλοντα συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὠτα τοῦ ἐπαίοντος θεατοῦ. Τούτων εἶνε σπουδαίωτατον αὐτῇ ἡ ἀνακρίθεια ἢ τὸ ξενόφρονον περὶ τὴν προφορὰν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τῆς ἄλλως ἰσορροπιώτατης. Ἐκ δὲ τῆς ἀπειρίας, ἀμελείας καὶ ἀτελείας, προσθετῶν δὲ καὶ τῆς ἀπορίας, προέρχονται ἢ ἀκατάλληλος ἐνδυμασία, αἱ ἀναρμόδιαι κινήσεις, οἱ ἀναρμόσιοι τρόποι τοῦ ἐξομαχεῖν, τοῦ κᾶθησθαι, τοῦ χαίρειναι, τοῦ ἀναχωρεῖν, τοῦ φορεῖν τὰς χειρίδας καὶ τοὺς λαυμοδέτας, τὸ ἀκερσόκομον τῶν ἀνδρῶν καὶ ἢ ἀφίλοκαλία τῶν γυναικῶν, καὶ μυρία τέλος ἄλλα κῆρες τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου.

Τῶν δὲ διδασκόμενων δραμάτων τὰ πλεῖστα εἶνε τυχαῖα μεταφράσεις ἔργων παρεληθμένων ἐκ τοῦ ἀπεράντου δραματολογίου τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων· δράματα κοινὰ, τετριμμένα, ἀνάξια λόγου, πολλὰ νῦν δυστυχῶς ἐκ τῶν οὐκ οἶδαμεν ὅπως κληθέντων οἰκογενειακῶν δραμάτων, ἐν οἷς εἶνε ἀναπόφευκτα τὸ λίκνον τοῦ ἐκθετοκομίου, ἢ κλίνη τοῦ νοσοκομίου, καὶ ἀτινα περιέχουσι σχεδὸν πάντοτε ἓνα ἱατρὸν ἢ ἓνα δικαστὴν.

Τοιοῦτον θέατρον δὲν δύναται θεαίως νὰ ὀνομασθῇ ἑθνικόν. Ἀνάγκη ἐπιμόνου, συνετῆς, μακρᾶς ἐργασίας πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων καὶ ἀνάδειξιν καὶ ἀνάπλασιν τῆς ἑθνικῆς σκηνῆς. Ἄληθές δ' εἶνε ὅτι οὔτε ὁ πόθος οὔτε ἡ προεργασία λείπει. Ἀριστα ἐσκέψθη ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης Εὐάγγελος ὁ Ζάππας θελήσας κατὰ τὴν τέλεισιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἰδουθέντων Ὀλυμπίων νὰ προστατεύσῃ καὶ τὸ ἑθνικὸν θρᾶμα. Σήμερον δ' εὐρίσκειται ἤδη κατὰ τὸν χῶρον τῆς Ἐκθεσεως ἐν Ἀθήναις ὠκοδομημένον κομψὸν ὑπαίθριον θέατρον, ἐν ᾧ θὰ γίνωνται κατὰ τὸ μέλλον καὶ αἱ πανηγυρικαὶ διδασκαλίαι τῶν θραβουομένων δραμάτων. Ἄλλ' ἵνα καταρτισθῶσιν ὑποκριτὰὶ ἀνάλογοι τῶν τοιούτων ἐορταστικῶν θεαμάτων καὶ μέλλοντες νὰ χρησιμεύωσιν ὡς διδάσκαλοι οὐ μόνον τοῦ πλήθους, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν δραματοργῶν, δὲν ἀρκεῖ ἢ πῆξις προχέιρου σκηνῆς· ἀνάγκη μορφώσεως ἰδιαιτέρας καὶ μελετῶν ὀρισμένων.

Ἐξιδόλον ὑπόμνημα περὶ τούτου παρεσκευάσαν ὁ ἐν Ἀθῆ-

νας δραματικῶς καὶ μουσικῶς Σύλλογος, ὑποβλήθη εἰς τὸ ἐν ἔτει 1879 συγκροτηθῆν Συνεδρίον τῶν Ἑλληνικῶν Συλλόγων. Ὁμοιωδὼς δ' ἀναγκαῖα ἐκρίθη ἡ ἔδρασις διαρκοῦς καὶ μονίμου Ἑλληνικῆς σκηνῆς ἐν Ἀθήναις, ἧτις μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς θεατρικόν σχολεῖον καὶ ὡς κέντρον ἀφ' οὗ θὰ ἐκπέμπωνται κατὰ τὴν Ἀνατολὴν θιάσοι καλῶς μεμορφωμένοι ἔχοντες δραματολόγιον τὸ ἄριστον ἐκ τῶν ἐνότων. Τὸ ὑπόμνημα ἐκεῖνο, διαβιρασθὲν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δὲν ἐλήφθη μέχρι τοῦδε ὑπ' ὄψιν ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων καιρῶν. Ἄλλ' ἐλπίζομεν ὅτι τὰ νῦν ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων, συνεπιουροῦντος καὶ τοῦ Κ^{ον} Συγγρὸ, θὰ μεριμνήσῃ προσκρότωντος περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου, ὅπου εἶνε ἐκ τῶν σπουδαίων παραγόντων τοῦ ἑθνικοῦ βίου.

Καλλίας.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Ἀρχαία κοιτίς τῆς οἰκογενείας Ζαΐμη ὑπῆρξεν ἡ κωμόπολις Κερπινί τῆς ἐπαρχίας Καλαβρῶτων τῆς Πελοποννήσου. Εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην ἐγεννήθη κατὰ τὸ τροπαιοῦγον δεῦτερον ἔτος τῆς Ἐθνεγενείας ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης, υἱὸς τοῦ Ἀνδρέου Ζαΐμη, τοῦ διαπρέψαντος ἐν τῇ γεννέσει, τῇ πλοκῇ καὶ τῇ ἀνελίξει τοῦ μεγάλου ἐκείνου τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος δράματος, τοῦ καλουμένου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἔθνων "Ἑλληνικῇ ἐπανάστασις".

Συνηῆξεν ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης μετὰ τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἐπαναστάσεως, καὶ ἡ μάχη τῆς Πέτρας εἶδεν αὐτὸν μολὺς ἐπταετῆ. Ἐντὸς τοῦ λίκνου αὐτοῦ, εἰς τὸ ὅποιον, ἕρφεος, ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς, μετεφέρθη πολλάκις ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον καὶ ἀπὸ πεδιάδων εἰς τὰ ὄρη, ὅπως σωθῆ ἐκ τῶν ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν. Καὶ ἕρφεος, καὶ νήπιον, καὶ παῖς, ἀνέπνευσε τὴν ζωογόνον αὔραν τῆς ἐλευθερίας. Αἱ πρῶται λέξεις, ἀς τὸ νήπιον ἤκουσεν, αἱ πρῶται ἐκφράσεις, ἀς ὁ παῖς ἔμαθεν, ἦσαν αἱ λέξεις τοῦ πολέμου καὶ τῶν εἰς αὐτὸν χρειαζομένων, καὶ αἱ πρῶται ἐκφράσεις ἦσαν αἱ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ μίσους κατὰ τῶν ἄλλων τῆς πατρίδος, αἱ τῶν μαχῶν καὶ τῶν θριάμβων τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τῆς τυραννίας.

Ὁ πατὴρ ἠγωνίζετο καὶ ὁ υἱὸς ἠκρατο τὴν μητέρα, ἀδελφὴν ἄλλου γενναίου προμάχου, τοῦ Κανέλλου Δηλιγιάννη, διηγουμένη τὴν τέλεισιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἀγίας Λαύρας, ὅπου, τοῦ πατρός προκαθημένου, οἱ πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου εἶδον κύρος εἰς τὴν μεγάλῃ ἀπόφασιν, ἢ ἐκφράσουσιν αἱ λέξεις: "ἢ ἐλευθερία ἢ θάνατος!"

Ὁδῶδως λοιπὸν ἄπορον, ἂν ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης, ἂμὰ εἰσελθῶν εἰς τὸ ἀνδρικόν στάδιον, ἦσθάνθη τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας εἰσῶσαν εἰς τὸν νοῦν του καὶ εἰς τὴν καρδίαν του, τὴν δὲ πατρικὴν εὐκλειαν διέκρινεν ὡς φανὸν μέλλοντα νὰ ποδηγετήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην, δι' ἧς ἡ Ἑλλὰς, ἀπαλλαγείσα τοῦ μακροχρονίου ζυγοῦ, ἔμελλε νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν ἐργῶδῃ καὶ ἀνώμαλον παλαίστραν τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας.

Παιδαγωγηθεὶς ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Γαλλίᾳ καταλλήλως τοῦ προορισμοῦ του καὶ ἀρξάμενος τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σταδίου ἀπὸ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀνεδείχθη μετὰ μικρὸν βουλευτῆς Καλαβρῶτων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀρχεται κυρίως ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ σταδιοδρομία ἐντὸς τῆς ὁποίας, διαρκασάσης περὶ τὰ 30 ἔτη, πάντοτε σχεδὸν παρέστη βουλευτῆς ἐν τῷ ἑθνικῷ Κοινοβουλίῳ — ἐξαιρέσει μικρῶν ἐκουσίων διαλειμμάτων — καὶ ἀπαξ Πληρεξούσιος ἐν τῇ Β'. ἐθνοσυνελεύσει· τετρακίς δὲ ἀνεδείχθη Πρόεδρος τῆς βουλῆς, ἐπτάκις Ὑπουργὸς, δις Πρωθυπουργὸς, ἑκτακτὸς ἀπεσταλμένος ἐν Ἐπτανήσῃ πρὸς παραλαβὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἁγίλου καὶ πρὸς ἐγκαθίδρυσιν τῆς νέας τάξεως τῶν πραγμάτων, καὶ προσέτι Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατίας, καὶ περιπλέον μέλος τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1862, τῆς ἀποσταλείσης εἰς Κοπενάγην, ὅπου προσέφερε τὸ ἑλληνικὸν στέμμα εἰς τὸν πρίγκηπα Γεώργιον, τὸν νῦν βασιλεύοντα.

Τοσοῦτε μακροῦ πολιτικοῦ βίου καὶ τοσοῦτε ὀφθῶν ἀξιομάτων εἰς ἐποχὰς ἀνωμάλους καὶ ἐπικινδύνους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὐρῆ ὁ ἀναγνώστης, ἐν τῇ συντομωτάτῃ ταύτῃ ἀφηγήσει, τὰς λεπτομερείας ἐκείνας, αἷτινες ἂν δὲν εἰκονίζουσι τὸν κύριον χαρακτῆρα τοῦ περιγραφομένου προσώπου, ἱκανοποιούσιν ὁμως τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ λάθῃ γνώσιν τινὰ καὶ τῶν ἐλαχίστων συμβεβηκότων, ἀτινα ὅπωςδὴποτε ἐπέδρασαν εἰς διαμόρφωσιν ἀνδρὸς διεγείροντος μέγα τὸ ἐνδιαφέρον, ἀνδρὸς ἀξίου πάσης προσοχῆς καὶ πάσης ἐκτιμῆσεως, ὡς λαβόντος μέρος ἐνεργὸν εἰς τὴν ἐν μέσῳ ἀντιθέτων ξένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν, ἐνίστε δὲ καὶ αὐτοσχεδίων πολιτικῶν ἀριστιῶν καὶ πεπληρωμένων πολιτικῶν διδασκαλιῶν ταλαντευθεῖσαν νομοθετικὴν ἀνάπτυξιν, ὡς μετασχόντος εἰς τὰς ἐκτάκτους καὶ θεελλῶδεις ἐκείνας μεταβολὰς τῆς τε ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τὰς προκληθείσας ἐκ διαφόρων αἰτιῶν, καὶ ὡς παραστήσαντος, ἐν τῷ κοπιώδῃ τούτῳ ἀγῶνι, πολιτευτῆν εὐσυνειδήτην καὶ φιλόπατριν. Θέλομεν λοιπὸν περιορισθῆ ἔνταῦθα εἰς τὰς κυριωτέρας γραμμάς, αἷτινες διέποιαι τὴν ἀληθῆ φυσιογνωμίαν τοῦ ἀνδρὸς, ἀφίνοντες ἐλευθέραν τὴν κρίσιν τοῦ ἀναγνώστου, ὅπως προσθήσῃ τὸ σκόπως ἐκεῖνο, τὸ δυνάμενον νὰ παραστήσῃ τὴν εἰκόνα ἐν ὅλῃ αὐτῆς τὴν ζωηρότητα, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, νὰ εἴναι παραστήσῃ ὡς ἀνάγλυπτον τὰ δὲ ἅματα τοῦ θεατοῦ.

Αἱ ἐντυπώσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἢν διήγωσαν ἐν μέσῳ τοῦ ὑπερ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμπατριωτῶν, προσέτι δὲ καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ παραδόσεις, συνετέλεσαν ὅπως διατηρήσῃ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον τὰ πάτρια ἤθη. Καὶ ἄλλων ἀγωνιστῶν τέκνα ἐξεπαιδεύθησαν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, τὰ πλεῖστα ὁμως ἐξ αὐτῶν ἐπανήλθον εἰς τὴν πατρίδα ξενίζοντα τοὺς τρόπους· μόνος δὲ ὁ Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης, δύναται τις εἰπεῖν, ἐπανήλθεν Ἑλλήν τὰ ἤθη, καὶ μόνον κατὰ τοῦτο διεκρίνεται, ὅτι ἦτον Ἑλλήν πολιτισθεὶς διὰ τῆς παιδείας. Οὐδέποτε ὁμως ἀπέβηλε τὸ χαρακτηριστικὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἑλληνικοῦ ἕρους, τὸ διακρίνον αὐτὸν ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ βίου ἀπὸ τῶν ξένων.

Ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐμπειώσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας ἡ Ἑλλὰς ἠθῆσάντο τὴν ἀνάγκην ἀνδρῶν ἀφωσιωμένων εἰς τὸ εὐγενὲς τοῦτο στάδιον. Καὶ πράγματι ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης ὑπῆρξεν ὁ κυρίως κυβερνητικὸς καὶ κοινοβουλευτικὸς ἀνήρ τῆς ἡμετέρας πατρίδος· ἢ πρὸς τοὺς συνταγματικούς θεσμοὺς εὐλάβειά του καὶ ἢ ὑπερ τῆς ἀκρίθους τῶν νόμων ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς προσπάθεια αὐτοῦ ἐπρομῆθευσαν εἰς αὐτὸν, πᾶν δίκαιος, τὸ ὄνομα τοῦ νομιμόφρονος· ἢ λέξις δὲ αὐτῆ τοιαύτην εἶχε παρ' ἡμῶν σημασίαν, καὶ ὅχι τὴν σημασίαν, ἢν εἶχε καὶ ἔχει εἰσέτι εἰς ἄλλας χώρας. Ζηλότυπος εἰς ἄκρον ὑπερ τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως ἠγανάκτει εἰς τὴν ἐλαχίστην παρεκτροπὴν ἢ ἀβέτησιν τῶν κοινοβουλευτικῶν νομίμων καὶ ἐθίμων, ἐπιμόνως δὲ ἀπήτηε τὴν ἐπανόρθωσιν πάσης κοινοβουλευτικῆς ἀταξίας θθεν δῆποτε προερχομένης. Ἡ πρὸς ἐκτέλεισιν τοῦ καθήκοντος τοῦτου ἄκρα ἐπιμέλεια αὐτοῦ ἦτον ἴση τοῦ θάρρους, μὲ τὸ ὅποιον ἐξέφραζε τοὺς ἐκ τοιούτων παραβάσεων ἐνδοχόμενους κινδύνους ἐν Πολιτείᾳ, ἧτις, νεαρὰ οὔσα, ὑπέκειτο εἰς τυφλὰς ἀποπλανήσεις. Τὰ κατὰ προηγούμενα ἐξελάμβανε, δίκαιος, ὡς διατάραξιν τῆς κοινοβουλευτικῆς ἰσορροπίας, ἧτις, ἐν μόνῃ τῇ νομίμῃ ἰσορροπιᾷ τῶν συνταγματικῶν δυνάμεων καὶ ἐν μόνῃ τῇ ἀκριβεί ἐφαρμογῇ τῶν συνταγματικῶν δρῶν, δύναται νὰ βίωσῃ καὶ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς παγίωσιν τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν. Μεγάλῃ ἢ πολιτικῇ αὐτῇ ἀρετῇ, ἀναγνωρισθεῖσα παρ' ὅλου τοῦ ἔθνους ὡς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τὸν ὅποιον ἐθεώρει διὰ τοῦτο ὡς τὸν συνετώτερον μεταξὺ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀνδρῶν, ὡς τὸν θερμότερον καὶ τὸν εἰλικρινέστερον φίλον τῆς συνταγματικῆς ἐλευθερίας, καὶ ὡς τὸν ἀκάματον καὶ γενναῖον πρόμαχον τοῦ κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ἀκαμπτος δὲ καὶ ἀμελιτικός ὑπῆρξε πάντοτε ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ ἀπέναντι τῆς Βασιλείας καὶ ἀπέναντι ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων. Διὰ τοῦτο ἢ πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ οὔτε ἐπὶ στιγμῇ ποτε κα-θυστέρησε, περιβάλλουσα μὲ τὴν πορφύραν τῆς φιλοπατρίας τὸν

ἀνδρα, τὸν διατεθειμένον νὰ περιφρονῆσθαι τὰ πάντα ἀπέναντι τῆς τιμῆς του καὶ νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα εἰς τὸν θωμὸν τῆς εὐνομίας τῆς πατρίδος του.

Διάνοια ὀξεῖα καὶ πεφωτισμένη, ἀντλούσα νέας γνώσεις εἰς τὴν ἐνδελεχῆ καὶ βαθεῖαν μελέτην, ἠδυνήθη νὰ ἐμβλέψῃ εἰς τὸ μέγα τοῦτο ζήτημα διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἥγουν εἰς τὸ ποῦ καὶ πῶς πρέπει νὰ ζητηθῆ καὶ κατορθωθῆ ἡ τῶν κακῶς κειμένων διόρθωσις. θερμὸς δὲ ἐραστής τῆς συγχρόνου πολιτικῆς ἱστορίας τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔθνων ἀπεθυσμώριζεν ἐξ αὐτῆς πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ χρησιμοποιῆσθαι πρὸς στερέωσιν τῆς τάξεως καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς κοινῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος, καὶ ἠγωνίζετο, διὰ τοῦτο, ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν ὑγιᾶν ἐκείνων πολιτικῶν ἰδεῶν, τῶν δυναμένων νὰ ἐγγυηθῶσι τὴν μονιμότητα ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ τῷ Πολιτεύματι, διότι, δικαίως, μόνον τὴν μονιμότητα ἐθεώρει ὡς τὴν ἀσφαλεστέραν ἄγκυραν πρὸς σωτηρίαν τοῦ σκάφους τῆς ἡμετέρας πολιτείας, κυλινομένου ἐν τῇ τρικυμίᾳ, εἰς ἣν ταλαιποροῦνται σήμερον καὶ ἄπολοιτοι καὶ συνταγματικά πολιτεία, καὶ κράτη πανάργα, καὶ δυναστεία ἀριθμοῦσαι πολλῶν αἰώνων βίον. Διὰ τοῦτο εὐαι αὐτοῦ αἱ σκέψεις, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου, εἶχον στραφῆ πρὸς τὴν σχετικὴν ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα λύσιν τοῦ μεγάλου, διὰ τὴν ἀληθῆ τῶν κοινωνικῶν εὐημερίαν, προβλήματος, τοῦ προβλήματος, λέγομεν, περὶ τοῦ ἀναλόγου κλήρου τῆς ἐλευθερίας, τοῦ ἀρμόζοντος εἰς ἕκαστον ἔθνος. Καὶ ἀναμαρτῆτως δυναμέθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ Θ. Α. Ζαΐμης ἦτον ὁ μόνος πολιτικὸς ἀνὴρ τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐφιλοσόφει ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς καὶ ὅστις εἶχε πεποιθήσεις ὠρισμένας καὶ ἀκράδαντους περὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ ἀπαραίτητων αὐτοῦ μεταρρυθμίσεων, ἄνευ τῶν ὑποίων ἢ κοροῦφωσις τῆς καθοδικήσεως θέλει ἀπολήξῃ εἰς οἰκτρὰς παρεκτροπάς καὶ εἰς ἀπελπιστικάς ἴσως παραπλανήσεις. Καὶ ὄχι μόνον εἶχαν ὠρισμένας καὶ ἀκράδαντους πεποιθήσεις, καὶ ἦτον ἕτοιμος εἰς τὰς ἐνδεχομένας περιστάσεις, ἀλλὰ προσέτι ἦτον ὁ μόνος πολιτικὸς ἀνὴρ, ὅστις εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν δημογραφίαν, ὅταν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἤθελε καταδείξει ἐλθοῦσαν τὴν πεπωμένον ὄραν τῶν μεταρρυθμίσεων. Ὑπὸ τὴν σπουδαιοτάτην ταύτην ἐποφὴν καὶ Πατρίδι καὶ Βασιλείᾳ ἐν τῇ ἀποθιώσει τοῦ θρασυβούλου Ζαΐμη ἐστερήθησαν τοῦ δεξιῦ βραχίονος αὐτῶν.

Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνας ἀγαπῶσι τὴν ῥητορίαν ὡς οἱ πρόπατορες αὐτῶν. Ἔστω καὶ τοῦτο μία τῶν μεγάλων ἀποδείξεων τῆς πλάνης ἢ τῆς ἱστοριογραφικῆς κακεντρέχειας τοῦ γερμανοῦ Φαλαμεράερ. Ἡ κοινοβουλευτικὴ Πολιτεία εἶναι ἡ κατ' ἐξίτησιν πολιτεία τοῦ λόγου καὶ τῶν κομμάτων. Εἰς πολιτείαν τοιαύτην ὁ λόγος εἶναι τὸ ἰσχυρότατον τῶν ὄπλων, τὰ κόμματα δὲ, ἄνευ ἀνδρῶν ἐπιδείξων εἰς τὸ λαλεῖν, εἶναι ὡς τὰ κωπὰ πρόσωπα τοῦ δράματος. Καὶ μετὰ θάρρους ἠμποροῦμεν νὰ διίσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ἐν τῷ ὀλιγοχρονίῳ κοινοβουλευτικῷ αὐτῆς βίῳ, ἔλαβε ῥήτορας τινὰς, ἀξίους ἰδιαίτερης μνείας. Μεταξὺ τῶν ῥητόρων τούτων διεκρίνετο ὁ Θρ. Α. Ζαΐμης· διέπρεψε μάλιστα ἐνεκα ἰδίων τινῶν πλεονεκτημάτων. Οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ ὑψώσῃ τὸν κοινοβουλευτικὸν ῥήτορα περισσώτερον, ὅσον ἢ πεποιθήσεις τοῦ κοινῶν περὶ τῆς εὐθύτητος τοῦ χαρακτήρος του, καὶ ὁ Ζαΐμης κανὼνα ἀκράδαντον τῶν κοινοβουλευτικῶν ἀγορευμάτων εἶχε τὴν εὐθείαν ὁδὸν, περιπαθὼς δὲ ἡγάπα καὶ ἐπιδόμα τὴν ὁδὸν ταύτην ὡς συντομωτέραν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Τὸ περιλάλητον Recta brevissima τοῦ Γυζώτου ἦτον ἀρμολόγιον καὶ εἰς τὸν Ζαΐμην. Οἱ ἀκροαταὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν αὐτοῦ λόγων ἦσαν προδιατεθειμένοι ὅτι β' ἀκούσειν πολιτευτῆν τίμιον, ῥήτορα δὲ εὐσυνειδήτον καὶ πεφωτισμένον. Ἀποφεύγων τὰς ἐπιδείξεις ἐπεμελεῖτο νὰ ἐλκυσθῆ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς διὰ τῆς ἀπλοικῆς ἀληθείας καὶ νὰ πείσῃ αὐτὴν διὰ τῆς βαρύτητος καὶ τῆς στενῆς ἀλληλουχίας τῶν εὐθιότητων αὐτοῦ κρίσεων· ἐξηγουόμενος δὲ διὰ ὕφους ἰσχυροῦ μὲν, εὐνοήτου δὲ εἰς πάντα, δὲν ἀφῆσθε ποτε τὴν ἐλαχιστὴν ὑπόφασιν, ὅτι ἀλλὰ ἐφρόνει καὶ ἀλλὰ ἔλεγεν, οὐδὲ ὅτι, ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμπερῶντων συνηγορῶν, ὑπῆρθε πλάγιόν τινα σκοπὸν, ἢ ἐπεραιοῖτο προσωπικὴν τινα ἀξίωσιν, ἢ ἐπροσπαθεῖ ὑπὲρ ταπεινῶν πραγμάτων

καὶ ἀπρεπῶν εἰς πολιτευτῆν τίμιον. Ἀνήρχετο, διὰ τοῦτο, ἰσχυρὸς εἰς τὸ εἶμα καὶ ἰσχυρότερος κατῆρχετο. Καὶ ἀληθῶς, ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐτοῦ εὐθύτητι ὑπῆρχε ῥήτωρ ἀπροσμάχητος, καὶ ὁ ἀντιφρονῶν ἔπρεπε νὰ συλλογισθῆ πολὺ ἂν ἤδυνάτο νὰ εὐρη ἀφορμάς εὐλόγους ν' ἀντιστῆ εἰς τὸ φρόνημά του. Μετὰ τῆς πειθοῦς δὲ εἶχεν ὁ λόγος του ποικιλὴν τὴν χάριν, διότι ἀποτέλεσμα τέχνης ἦτο τὸ ν' ἀπαλλάτῃ αὐτὸν πάσης φορτικότητος, νὰ δίδῃ δὲ εἰς αὐτὸν τὴν λαϊκὴν ἐκείνην καλλιτεχνικὴν μορφήν, τὴν ὁμοιάζουσαν ἐν τῇ ἀπλοικῇ καλλονῇ τῶν ἀρχαίων λαξευμάτων, χωρὶς νὰ στερεῖ αὐτὴν συγχρόνως καὶ τοῦ γλυκυτάτου ἐκείνου χρωματισμοῦ, τοῦ διαγράφοντος τὴν ἡμερότητα τοῦ ἕθους τοῦ πολιτισμένου ἀνδρός, τοῦ γνωρίζοντος νὰ διεγείρῃ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ὅλας ἐκείνας τὰς χορδὰς, αἵτινες προδιθέτουσιν αὐτὴν, ὅπως ἡρέμωσιν καὶ μετὰ εὐγενούς ὑποχωρήσεως ὑποταχθῆ εἰς τὴν ὑπεμφανισμένην ἐν ταῖς ἐννοίαις καὶ ταῖς ῥήμασι τραγεῖαν γλώσσαν τῆς ἀληθείας, καὶ οὕτως εἶχε τὴν ἰκανότητα νὰ σαφηνεῖ τὸ φρόνημα καὶ ν' ἀνοψοῖ αὐτὸ εἰς τὸ κατακύρουν τῆς σεμνοτάτης τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, τῆς φιλοπατρίας. Μία λέξις, μία ἀπλὴ ῥῆσις, περιέχουσα τὴν ὑψίστην φιλοσοφίαν τοῦ λαοῦ, εἶναι πολλὰς ἰσχυρότερος εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ μάλλον κεραυνοβόλου φιλιππικοῦ τοῦ Δημοσθένους. Τὸ μέγα τοῦτο προτέρημα ἦτο προτέρημα ἀποκλειστικὸν τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, ὅστις ἔπρεπε νὰ εὐμοιρῆσθαι γραφίδος ἀξιώτερος καὶ χρωματισμῶν ἐντελεστερόων.

Ἄλλ' ὑπῆρχεν εἰς τὸν ἀνδρὰ καὶ ἄλλη τις δύναμις, σπανία εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν, ἡ δύναμις τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῆς νομοθεσίας καὶ μάλιστα τῆς διοικητικῆς. Καθὼς ἡ νομοθεσία αὕτη περιπλέχθη, καθίσταται ἀληθῆς λαβύρινθος, καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη, σφοδρότερος τῶν νομοδιδασκάλων μας θὰ λογιζέται ὁ δυνάμενος νὰ διατηρῆ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὰς σχετικὰς διατάξεις τὰς τῆδε κάποιε διεσπαρμένας καὶ κανονικοῦσας τὰ διάφορα συμπερῶντα τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου, ὡς καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν νόμων καὶ τὰς χρονολογίας τῶν Διαταγμάτων. Πλησίον δὲ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν ἐγγυῶν νόμων ἐκέντητο καὶ τὴν γνώσιν πολλῶν ξένων νομοθετημάτων καὶ προσέτι μάθισιν εὐρείαν εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας. Ὅτι δὲ καθίστα τὴν περὶ τὸ νομοθετεῖν γνώμην του σεβαστὴν ἦτον ἡ ἐνδελεχῆς μελέτῃ τῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ, ἢν ἀκριβέστερον παντὸς ἄλλου πολιτικοῦ ἀνδρός ἐγνώριζεν. Ἡ ἐλαχιστὴ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἡμῶν πραγμάτων σκέψις ἔφερε πάντοτε ὑπὸ τοὺς οὐδερκεῖς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τὸ κάτοπτρον τοῦ ἐλληνοκτικῆς λαοῦ, καὶ ἡ πρός τὸν λαόν του ἀγάπη αὐτοῦ ἐκάνονίζεν εἰς τὴν διαυγῆ διάνοιάν του τὸ μέτρον τῆς λύσεως παντὸς ἐσωτερικοῦ πολιτικοῦ ζητήματος. Ἄν δὲ οἱ λόγοι του εἶχον ἐνίοτε ὄρμας τινὰς, ὄρμας ὅμως πάντοτε εὐγενεῖς, αἱ πράξεις του ἦσαν λίαν περισεχεμμένα, καὶ τὸ μυστήριον τοῦτο τοῦ χαρκτηρῆρος του δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχῆς οἱ ἀντίπαλοί του νὰ ἐνοήσωσι πόποτε. Ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ πάλῃ καὶ ἐν τῇ κυβερνητικῇ ταλαιπωρίᾳ ἦτον ὁ Θρ. Ζαΐμης μελλητής (Cunctator) πολιτευόμενος, ὡς ὁ Φάβιος ἦτο μελλητής μαχομένων.

Αἱ εὐγενεῖς καρδίαι εἶναι καὶ γενναίφρονες. Εἶπομεν ὅτι αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη καὶ ἡ ἡλικία του μετ' αὐτοῦ συνηξάναν, ἐπροικισέν αὐτὸν ἐξ ἀπάλων ἐνύχων με φρόνημα ἐλευθέρων. Ἐνεῦθεν ἢ πρώτως καὶ ζωηρῶς ἀναπτυχθεῖσα ἐν αὐτῷ ἀνεξαρτησία τοῦ χαρακτήρος. Ἐν καὶ μόνον τοῦ βίου του παραδειγμα ἄρκει ὅπως διατρανώσῃ τὴν μεγίστην ταύτην ἀρετήν. Φίλος αὐτοῦ, κοινωνῶν τῶν φρονημάτων του, βιογραφῶν αὐτὸν, διηγῆθη τὸ ἔξῃς σπουδαῖον περιστατικόν, ἐν ᾧ εἰκονίζεται ὁ θαμῶς τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἀνεξαρτησίας. Τὸ 1869, κληθεὶς πρωθυπουργός, ὑπέγραψε τὸ μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας γνωστὸν πρωτοκόλλον. Αἱ περιστάσεις ἦσαν τότε λίαν σοβαραὶ, καὶ, ὡς εἶχον τὰ διεθνῆ πράγματα τῆς Ἑλλάδος, ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς ἐθεωρήθη ἀναπόφευκτος. Ὁ βασιλεὺς ἐπέσπευσε τὴν ἀντίθετον γνώμην. Τότε ὁ φίλος του εὐρέθη ὑποχρεωμένος νὰ τῷ ἀπευθύνῃ παρατηρήσεις τινὰς, εἰς ἄς ὁ πρωθυπουργός ἀπήντησεν αὐτολεξεῖ τὰ ἐρεξῆς. “Σὲ ἐνωῶ, ἀλλὰ καὶ

“σὺ μ' ἐνοεῖς, ἐντὸς τοῦ φοβεροῦ διλήμματος εὐρίσκομαι, ἢ νὰ ἠθυσιάσω τὸ ἔθνος ὑπὲρ τῆς βουλῆς ἢ νὰ θυσιάσω τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. Τὸ πρῶτον δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκείνος ὅστις δύναιται νὰ τὸ πράξῃ καὶ ἄς εὐρέθη ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ. Θὰ ἐπιμείνω λοιπὸν εἰς τὸ δεύτερον, καὶ ἄς γίνῃ ὅ,τι γίνετ.” Ὁ βασιλεὺς ἐπέισθη καὶ ἡ βουλή διελύθη.

Ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω τῶν σοβαρωτάτων περιστάσεων τοῦ 1869 καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ γνωστοῦ πρωτοκόλλου, οὗτω δὲ ἐφέραμεν ἐν τῷ μέσῳ τὴν σπουδαιοτέραν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς σύμπαντα τὸν Ἕλληγιισμόν πράξιν τοῦ αἰοδιώμου ἀνδρός. Ἄς παραιτήσωμεν τὸν λόγον, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς τὸν εἰρημένον φίλον του, ἐξιστορήσαντα τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ καὶ ἰδιωτικὸν βίον κατὰ τὸ μνημόσυνον τὸ τελεσθὲν τὴν ἑβδόμην Νοεμβρίου ἐν τῷ μητροπολιτικῷ Ναῶ τῶν Ἀθηνῶν. “Ὅταν ἡ Ἑλλὰς, εἶπεν ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνος, εὐρέθη ἐπὶ κρατήρος ἐτόιμοῦ εἰς ἐκρηξίν, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἐτόλμα νὰ κατασέβῃ τὸ πῦρ τοῦ φοβεροῦ τούτου κρατήρος, μόνος αὐτὸς προσεφέρθη θῦμα καὶ ὄλοκαύτωμα. Ἡ φιλοπατρία του, ἐν τῇ κρισιμωτάτῃ ἐκείνῃν περιστάσει, ἐφθασε μέχρι ἀληθοῦς ἡρωϊσμοῦ. Ἐμαίνοτο ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐσφάδαζε, τὰ δὲ μεγάλα τῆς Ἑσπερίας κράτη, ὠργισμένα καθ' ἡμῶν, ὑπεστήριζον τὰς παραφορὰς τῶν ἐχθρῶν. Ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις εἶχε καταβληθῆ καὶ ὁ ἀναθρασμὸς παρ' ἡμῖν εἶχε κορυφωθῆ. Ἐκ τῶν μεγάλων δυνάμεων μία καὶ μόνῃ ἠδὲσπλαγγισθῆ τὰ δικαιὰ μας καὶ ἡ φωνὴ τῆς, μετὰ πολλὰ, εἰσηκούσθη. Ὁφείλαμεν νὰ μὴ παρίδωμεν τὰς συμβουλὰς αὐτῆς. Ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ πολιτικὴ σόνεσις τοῦ Θ. Ζαΐμη διεύνησαν ἀκριβῶς τοὺς κινδύνους τῆς πατρίδος, καὶ οὐδὲ στιγμήν ὁ γενναίφρων ἀνὴρ ἐδίστασε ν' ἀναλάβῃ εὐθύνην, ἢς τὸ μέγεθος ἐξέπληξε πάντας τοὺς πολιτευομένους, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἔργον ἐκρίθη λίαν παράτολμον, ὑπὸ τινῶν δὲ καὶ ἀπονενομημένον. Ἄλλ' ὁ συνετὸς ἀνὴρ εἶχεν ἀνδρίαν πολιτικὴν καὶ οὐδόλως ἐπτοίγη.”

Ἠρχίσαμεν τὴν κριτικὴν βιογραφίαν τοῦ θρασυβούλου Α. Ζαΐμη

ἀπὸ τοῦ δημοσίου αὐτοῦ βίου, ἂν καὶ γενικῶς προσβῶσι οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἀληθῆς γνώμων τοῦ δημοσίου βίου εἶναι ὁ ἰδιωτικὸς. Οἱ πρόπατορες ὅμως ἡμῶν ἔλεγον· “Ἀρχῇ ἀνδρα δεικνύσαι.” Καὶ βεβαίως, ἀνὴρ πολιτευθεὶς, ὡς ἐπολιτεύθη ὁ Θ. Ζαΐμης, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἄλλοιος ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ. Τηρητῆς ἀσπυρῆς τῶν πατρῶν ἠθῶν, ζηλωτῆς δὲ θερμῆς τῆς πατριάρχικῆς ἐκείνης κατ' οἶκον πειθαρχίας, ἤτις ἔσωσεν ἐν Ἑλλάδι τὴν οἰκογένειαν ἀπὸ τοὺς κλύδωνας τῆς διαφθορᾶς καὶ τὰς καταγίδας τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, τοῦ πρῶτως εἰσβαλόντος ἐν αὐτῇ, προσέτι δὲ λάτρης εὐλαβῆς τῆς χριστιανικῆς ἐκείνης ἀγαθότητος, ἤτις ἐξημερόνει τὸν ἄνθρωπον καὶ ὑποτάσσει αὐτὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλοτέρων λειτουργῶν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ τῶν εὐγενεστέρων ὑπαγορευμάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐχρημάτισεν ὑπόδειγμα καλλιτεχνικώτατον συζύγου, πατρός, συγγενοῦ, φίλου καὶ συμπολίτου, πονούντος τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ, ἀνθρώπου τέλος πάντων, ἀγαπῶντος τὸν πλησίον του ὡς εαυτόν. Εὐτυχῆσας δὲν ἀνώσθη τὰς ἡμέρας του μετὰ συζύγου ἀπαραμίλλου διὰ τὰς μεγάλας αὐτῆς χριστιανικὰς ἀρετὰς, τῆς εὐγενεστάτης Κυρίας Ἐλισίας Μουρούζη, μεγαλητέρας θυγατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Μουρούζη, οὗ ἡ οἰκογένεια ἐμαρτύρησε κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατῴρθωσεν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος μέχρι σήμερον ἐκ τῶν ἡμετέρων προϋχόντων ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ, νὰ καταστήσῃ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀληθῆς διδασκαλὴν πάσης ἀρετῆς. Ἀπέκτησε δὲ τέκνα ἑπτὰ, πέντε μὲν ἄρβρα καὶ δύο θῆλα· ἐξ αὐτῶν ζωοὶ τέσσαρα· ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Παναγιώτης, ὁ Ἀσημάκης καὶ ἡ Ἐλένη. Ἐκ τῶν ἐπιζώντων υἱῶν ὁ μεγαλητέρος Ἀλέξανδρος, λαθὼν ἀγωγὴν ἀξίαν τοῦ πατρικοῦ ὀνόματος, προαλείφεται ἤδη εἰς τὸ πατρικὸν στάδιον ἐπὶ αἰσις οἰωνοῖς καὶ ἐπὶ χρυσταῖς ἐλπίσιν, ὅτι θὰ συνεξίτῃ τὴν οἰκογενειακὴν εὐλειαν πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τῆς πατρίδος.

Π. Χαλκιάπουλος.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ Α. ΖΑΙΜΗΣ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ὐπὸ ΓΑΙΤΟΥ.
(Ὁρα προηγουμένου ἀριθμοῦ.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΟΡΕΣΤΗΣ

(συνηθὼν ἐκ τῆς λιποθυμίας καὶ ἐγερθεὶς.)

Ἄκονη ἔν, ἀκόνη, δός μοι δροσερὸν, δός ἔσχατον τῆς Λήθης τὸ ποτήριον! Ὁ ἀποκλυθεὶς ταχέως ἐκ τοῦ στήθους μου τὸ δεινὸν αἷλος τῆς ὀφθαλμοειδούς ταχέως εἰς τὸ κύμα τῆς ὀφθαλμοειδούς πρὸς οὐδὲ θά ἔλθῃ ἐν οὐρανῷ, ὡς οὐρανόθεν εἰς τὸ πλάγιον γόνος ἄφ' οὐρανοῦ τῆς γῆς ὁ πλάγιος γόνος ἄφ' οὐρανοῦ τῆς γῆς εἰς τὴν ἡμερῖαν σας! — Ποῦν ἀκούω εἰς τοὺς κλάδους ψιθυροῦν; Τίς εἶν' αὐτὸς ὁ θόρυβος εἰς τὸ λυκαυγές; Αὐτοὶ! Τὸν ἔβον νὰ ἰδῶσαν ἔρχονται. Ὁ εὐσταλὴς τίς εἶναι οὗτος ὄμιλος, ὡς ἡγεμόνων συνουφρανομένων, τίς; Ἄνδρες, γυναικες, νεανίαι, γέροντες, χωροῦσαν ἐν εἰρήνῃ, οἱ ἰσθμοὶ καὶ οἱ οὐρανοὶ ἀλλήλοισιν. Ναί, εἰσὶν αὐτοί, οἱ πρόγονοί μου. Ὅμιλοῦντες φιλικῶς περὶ πατρῶν καὶ θυεσῶν καὶ Ἄτρεῦς, καὶ οἱ παῖδες πέριξ ὀλιθαίνον παίζοντες. Δὲν ἐμφωλευθεῖ ἔξθρα εἰς ὕμᾱς; Καθὼς ὁ ἥλιος, ἐπείθῃ καὶ ἡ ἐκδικήσις; Λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἰμ' εὐπρόσδεκτος· τολμῶ νὰ εὐβῶ εἰς τὸν θάλασσον ὕμῶν. Σᾶς προσφωνεῖ, πατέρες, ὁ Ὀρέστης, ὁ ἔσχατος θλαστός τῆς γενεᾶς σας. Ἐθέρισε τὰ παρ' ὕμῶν σπαρμένα, καὶ ἄρῶν πλήρης εἰς ὕμᾱς κατ'ἔλθῃ. Ἄλλ' εἰν' εὐδὸ κουφώτερα τὰ θάρη. Δεχθῆτέ τον, δεχθῆτέ μεταδὸ σας. Ἄτρεῦ, τιμὸ σε, πλὴν καὶ σὲ, θυεστα. Ἐνταῦθα μῖσος δὲν ὑπάρχει καὶ ἔξθρα. Ὡ, δεξιά μοι πάλιν τὸν πατέρα, ὅν ἀπαῖ εἶδον. Εἰσα σὲ, ὦ πατήρ; καὶ ὄδηγεῖς προφρόνως τὴν μητέρα; Ἡ Κλυταιμνήστρα δίδει σοὶ τὴν χεῖρα, τότε τοιμὰ ἐπίσης ὁ Ὀρέστης νὰ τῆ ἐπιπῆ. Ἐἶμ' ὁ υἱός σου, μήτηρ. Εἶμ' ὁ υἱός σου. Κράζατέ τῶ "Χαῖρε". Ἐπὶ τῆς γῆς ἦν ἡ κραυγὴ τοῦ φόνου ὁ ἀσπαρμὸς τοῦ ἡμετέρου οἴκου. Ἡ γενεὰ τοῦ παλαιῦ Ταντάλου τῆς νυκτός πέραν μόνον χαρὰν ἔχει. Μὲ δέγξαθε ἐπιφωνούσας. "Χαῖρε". Ὡ, φερέτέ με εἰς τὸν πρόγονόν μου. Ποῦ εἰν' ὁ γέρον; Νὰ ἰδῶ ἐκεῖνον, τὴν φίλην, τιμωμένην κορυφῆν του, ἦν οἱ θεοὶ ὑπόβουλον ἐκάλουν. Διστάζετε, καὶ στρέφετε τὰς ὄψεις; Τί ποῦτος; Ὁ ἰσθμοὶς μὴ πάσχει; Οὐαί μοι! Οἱ πανίσχυροι, οἱ ἄνω, ἐγάλλευσαν εἰς τὸ εὔρον τοῦ στήθους διὰ φρικτῶν δεσμών σκληρὰς βασάνους!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΟΡΕΣΤΗΣ. ΠΥΛΛΑΔΗΣ. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Λοιπὸν ἰδοὺ σας, καὶ ὕμεις κατ'ἔλθετε; Λεῖπ' ἡ Ἠλέκτρα. Καλῶς ἦλθετε, ἀδελφε. Εἰθ' ἐν μικρῷ καὶ ἐκεῖνον εὐμενοῦς Θεοῦ νὰ μᾶς τὴν καταπέμψῃ γλυκὴ τόξουμα. Σὲ πλὴν οἰκτιρῶ, φίλε μου ταλαιπώρη.

Ἐλθέ, συμπορευθῶμεν πρὸς τὸν Πλούτωνα, τὸν ξενοδόχον νὰ συγκαταστήσωμεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἄδελφὸν ζεῦρος, τὸ ἡμέρας καὶ νυκτός ἐκ τοῦ εὔρους οὐρανοῦ τὸ γλυκὸ φῶς πέμπον τοῖς ζῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τοῖς νεκροῖς, σῶσον ἡμᾶς, ὡ σῶσον, ζεῦρος ἀδελφε! Τὸν ἀδελφόν σου ἀγαπᾷς, ὡ Ἄρτεμι, ὑπερ πάντων θεῶν ἔχει γῆ καὶ οὐρανός, καὶ πρὸς τὸ φῶς του στρέφεις, ἀειπάρθενε, αἰγιόγῳ πάθῳ πάντοτε τὸ πρόσωπον. Μὴ συγχωρεῖς, ὁ μόνος, μάλιστα εὐρεθεῖς, ἐν ζοφερῇ καυτῇ νὰ νυκτοσταθῆ. Ἄν ἦδὴ ἐτελέσθη ἡ σὴ θούλησις, δὲ ἦν ἐνταῦθα μ' ἔκρυψας, προτίθεσαι αὐτόν νὰ σώσῃς δι' ἑσῶς, καὶ δι' αὐτοῦ ἐμέ; ὦ! λίσσον τῆς ἄρας σου τοὺς δεσμοῦς, τῆς σωτηρίας μὴ παρελθῇ ὁ καιρὸς.

ΠΥΛΛΑΔΗΣ.

Δὲν μᾶς γνωρίζεις, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἱερὸν, οὐδὲ τὸ φῶς, μὴ λάμπον ἐπὶ τῶν νεκρῶν; Ἡ ἀδελφε, ὁ φίλος δὲν αἰσθάνεσαι εἰς τὴν ἀγάλην ζῶντα πῶς σὲ σφίγγουσι; Κράται μας· νῦν πῶς δὲν εἴμεθα σκιά. Ἄκουσον τῆς φωνῆς μου, πρόσχες, σύνελθε. Πᾶσα στιγμή σπουδαία καὶ θαυράτιστος. Εἰς λεπτοῦς μίτους κρέματα ἡ τόχη μας, οὐδὲ εὔνοια μοῖρα φαίνεται ὕφαινονσα.

ΟΡΕΣΤΗΣ (τῆ Ἱφιγενείᾳ).

Μετ' ἀλαφρῆς καρδίας τέλος ἄφες με ἀγνήν χαρὰν ν' ἀντλήσω εἰς τὸ στήθος σου. Θεοὶ, ὦν, φλόγας πνέουσα, ἡ δύναμις ῥομφαίαν νῆψῃ οὐρανοπλανῆ, καὶ ἐν ἀνέμοις καὶ ἐν βρονταῖς πανευμενοῦς κατὰ χειμάρους ποθομένουσιν ὑπερὸ τὰ χύματα, πλὴν ταχέως φεῦδαι τῶν δειλῶν ἀνθρώπων τὰς προσδοκίας καὶ τοὺς φόβους των, τὴν ἐκπληρῆν των μετατρέπεις εἰς χαρὰς εὐγνώμων θλέμμα, δετῆ ἡλιος φαιδρός εἰς φωτεινάς σταγόνας κατοπτρίζεται τῶν δροσιθέντων φύλλων, ποικιλόχρους δὲ ἡ μειδύσσα ἱρις ἐλαφρῇ χεῖρὶ τὴν σκέπην ὀχρῆς τῶν ἐσχάτων νεφελῶν, καὶ ἐμὲ, εἰς τὰς ἀγάλας φίλου, ἀδελφῆς, τὴν εὐτυχίαν ἧν μοι θαμυλεύετε νὰ γεῶμαι εὐγνωμόνως ἐπιτρέπετε. Ἡδ' ἡ ἀρά μου λύεται, τὸ ἐνοῶ. Αἱ Εὐμενίδες φεύγουσ' εἰς τὸν Τάρταρον· τὸ θῆμα των ἀκούω· καὶ θαυράττουσι αἱ χαλκαὶ πόλιαι πίπτουσι καὶ κλείονται. Ἡ γῆ ἠδύκνουσιν ἀναδίδει ἄρωμα, καὶ εἰς τὰς εὐρέσις με καλεῖ ἐκτάσεις τῆς γενναίας πράξεως νὰ θηρεύω καὶ χαρὰν.

ΠΥΛΛΑΔΗΣ.

Μὴ ἀμελῶμεν τοῦ καιροῦ. Εἶναι δραχὺς. Ὁ ἄνεμος, κοιταίνον τὰ ἰστία μας, ἄς φέρῃ τὴν χαρὰν μας εἰς τὸν Ὀλυμπον. Σχέψις καὶ πράξις ἀπαταιῆται σύντονος.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ (μόνη).

Ἐὰν οἱ ἀθάνατοι εἰς γῆτεν ἐπικλώσασιν τύρβας τοῦ θίου, καὶ ἐξ ἀποτόμου μεταπτώσιν ἐξ εὐφροσύνης εἰς θλίψιν καὶ εἰς χαρὰν ἐκ τῆς θλίψεως,

εἴτε πλησίον τῆς πόλεως ἢ εἰς τὰς ἐξένας ἀκτὰς πρὸς ἄρωγὴν ἐν κινδύνου παρασκευάζουσι τούτῳ φίλον ἠρώου θυμῶ.

Εὐλογεῖτε, θεοὶ, τὸν Πυλάδην μας, καὶ πᾶσαν του ἐπισημῆν ἐπιβουλήν. Ἐχ' εἰς τὰς μάχας νεαρὸν θραχίονα, καὶ λάμπον θλέμμα γέροντος εἰς τὰς θούλας, διότι ἡ ψυχὴ του ἤσυχος, τηρεῖ ἀγίαν ἡμερῖαν, ἀνεξάντητον, καὶ εἰς θυροβουμένους ἐκ τοῦ θάθους τῆς συμβουλήν φέρει καὶ θούλειαν. Ἐμὲ ἐκ τῆς ἀγάλης μ' ἔηρασε τοῦ ἀδελφοῦ, δὲν ἐβλεπον καὶ πάλιν, καὶ μ' ἐφαίνετο ἡ εὐτυχία ἑναρ, καὶ δὲν ἔπαυον αὐτὸν εἰς τὴν ἀγάλην σφίγγουσα, χωρὶς νὰ ἔλεπω τοὺς κινδύνους ἐνεδρεύοντα.

Πρὸς τὴν ἀκτὴν ἀπὸ θύλων, ἐκτελέσονται τὴν πρόθεσιν των, ὅπου οἱ ἐταίροι των μετὰ τοῦ πλοίου ἐντός θρόμου κρόπτονται, καραδοκοῦντες σύνθημα. Ἐκεῖνοι δὲ μ' ἐδίδασαν ὅποιον λόγον συνετόνθεν ἀντιτάξω εἰς τὸν Ἀνακτᾶ, ἐὰν ζητῶν τὸ θῆμα ἐπιμένη. Βλέπω, φεῦ! δὲν ὡς ἔρεφος πρέπει νὰ με ὀδηγῶν. Δὲν ἐδιδάχθη ὅλον μου ὑπάκουσιν. Οὐαί, οὐαί τοῦ φεδούου! Δὲν ἐλευθεροῖ ἡμῶν τὸ στήθος ὅπως ἡ ἀλήθεια. Οὐχὶ παρηγορῶν ἐξ αὐτοῦ ἀντιλεῖ, ἀλλ' ἀγωνία ὁ κρυπτός χαλκείων το. Αὐτοῦ τὸ θέλος τοξεύθην, ὑπὸ χειρὸς στρέφεται θείας κατὰ τὸ τοξεύσαντος. Φροντῖς μετὰ φροντίδα τὴν καρδίαν μου δονεῖ. Τὸν ἀδελφόν μου ἴσως Ἐρινώδες ἀγρία πάλιν κατὰ τὸ παράλιον τὸ μὴ ὀσμενὸν νὰ κατέλαθῃ.

Μὴ ἀνακαλυφθῶσι; Δὲν μοι φαίνεται ἐνόπλιος πῶς ἀκούω; — Ἰδοὺ ἐρχεται τὸ Βασιλεῖος ἀγγελοῦ ταχυπορῶν. Τὸ πνευμά μου θοιούται, ἡ καρδία μου κτυπᾷ, ὅπότεν θλέπω κατὰ πρόσωπον ἐκεῖνον εἰς ὃν μέλλω φεῦδῃ νὰ εἰπῶ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ. ΑΡΚΑΣ.

ΑΡΚΑΣ.

Τάγυρον τὴν θυσιαν, ὦ Ἱεραία. Ὁ Βασιλεὺς προσμένει, σπεῖδει δ' ὁ λαός.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἐπλήρουν τὸ καθῆκον καὶ τὴν προσταγῆν, ὅπῳ ἐπλήθη κόλουμ' ἀπροσδόκητον ἐμοῦ ἐν μέσῳ καὶ τῆς ἐκτελέσεως.

ΑΡΚΑΣ.

Τὸ δόγμα τί κωλύει τὸ βασιλικόν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Σύμπτωσις θλιωῶ ἀνεξάρτητος ἡμῶν.

ΑΡΚΑΣ.

Ἄλλὰ τίς αὐτῆ; Λέγε νὰ τῷ τὴν εἰπῶ. Τὸν θάνατον τῶν δύο ἀπεφάσισαν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Οἱ θεοὶ δ' εἶναι δὲν τὸν ἀπεφάσισαν, ὅ εἰς αὐτῶν, ὁ πρῶτος, φέρει ἐνοχῆν αἵματος, ἔπειρ' ἔχουσε, συγγενικοῦ.

Αἱ Ἐρινώδες τὸν καταδιώκουσι, καὶ ἐν τῷ τεμένει ἐπι τὸν κατέλαθεν ἡ φρικτὴ νύσος, θεθλοῦσα τὸν ναόν.

Δι' ὃ καὶ σπεύδω μετὰ τῶν παρθένων μου πρὸς τὴν ἀκτὴν, τὸ θεῖον θρέγουσ' ἄγαλμα

εἰς τὸ δροσερὸν κύμα τὸ θαλάσσιον, μυστηριώδῃ νὰ τελέσω ἀγισμόν. Οὐδαίς μὴ συνταρᾷ τὸ μυστήριον!

ΑΡΚΑΣ.

Ν' ἀγγεῖλω σπεύδω τοῦτο εἰς τὸν Ἀνακτᾶ τὸ κόλυμα τὸ νέον· μὴ ἐνάρχου δὲ τοῦ ἱεροῦ σου ἔργου πρὶν ὃ ἐπιτραπῆ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Τῆ ἱερείᾳ τοῦτο ἐναπόκειται.

ΑΡΚΑΣ.

Τὸ ἔκτακτον ἄς μάθῃ καὶ ὁ Βασιλεὺς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Οὐδὲν ἀλλάσσει συμβουλή ἢ προσταγῆ.

ΑΡΚΑΣ.

Ὁ ἄρχων ἐρωτᾷται καὶ εἰς πρόσχημα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Μὴ ἐπιμένης. Χρέος ἔχω ν' ἀρνηθῶ.

ΑΡΚΑΣ.

Μὴ τὸ καλὸν ἀρνείσασιν, τὸ ἀφῆλιμον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἐνδίδω, νὰ ταχύνῃς ἂν ὑπόσχησαι.

ΑΡΚΑΣ.

Εἰς τὸ στρατόπεδόν του τρέχω τάχιστα, καὶ τάχιστα σοὶ φέρω τὴν ἀπόκρισιν. Ὡ! ἀγγεῖλιαν ἂν τῷ ἔφερον χρηστῆν, τὰς ὦν μερίμνας πᾶσας διαλύουσιν! Πιστῆς καρδίας συμβουλήν δὲν ἔχουσα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Προθύμως ἔτι ἰδουμένῳ ἔπραξι.

ΑΡΚΑΣ.

Εἰς ἐν καιρῷ ἀκόμη. Φρόνημ' ἀλλάξω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Δὲν εἶναι τοῦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν μας.

ΑΡΚΑΣ.

Ἄδονατον νομίζεις τὸ ἐπιπονον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ὅ,τι ποθεῖς, ἐκεῖνον δυνάτον φρονεῖς.

ΑΡΚΑΣ.

Καὶ εἰς τοιοῦτο τόλμημ' ἀποθούσαι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Τὸ πᾶν εἰς χεῖρας καταθέμην τῶν θεῶν.

ΑΡΚΑΣ.

Ἄλλ' ἀνθρωπίνως τοὺς ἀνθρώπους σώξουσαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἄρκεῖ τὸ νεῦμα νὰ μαντεύσωμεν αὐτῶν.

ΑΡΚΑΣ.

Τὸ πᾶν, σοὶ λέγω, ἐφαρτάται ἀπὸ σοῦ. Τοῦ Βασιλεῖος ἀναθάρζων ὁ θυμὸς, τὸν θάνατον τοῖς ἐξένοσ ἐπεκρέμασον. Ὁ στρατὸς εἶχεν ἀπομάθει πρὸ πολλοῦ σκληρὰς θυσιᾶς, τελετὰς αἱματηρᾶς· καὶ πολλοὶ, ὅσους τόχῃ ἔφερον ἐξθρᾶ εἰς ἀκτὰς ἐξένας, ἐκ ψυχῆς ἠσθάνθησαν πόνου εἰς ἔξον καὶ περιπλανώμενον ἐν χῶρ' ἀγνώστῳ θείᾳ ἢ συνάντησις φαιδρῶ προσώπου ἀνθρωπίνου φαίνεται. Μὴ ἀποτρέπεις ἀπ' ἡμῶν ὃ δύνασαι. Εὐκόλως τελεταίνεις ἔτι ἤρηξας· διότι ἡ πρῶτης, ἡ ἐξ οὐρανοῦ ἐν ἀνθρωπίνῃ καταβαίνουσα μορφῇ, ταχύτερον ἰδρύει θρόνον οὐδάμῳ ἢ ὅπου λαός νέος, ἄγριος, τραχὺς, πλήρης ζωῆς, ἰσχύος, θάρρους, ἑαυτῷ ἐγκαταλειμμένους καὶ εἰς προαίθεσαν περιέφουον, τὸ ἄχθος φέρει τῆς ζωῆς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Μὴ μοι συγκρίνει τὴν ψυχῆν, ἀδονατὸν νὰ τὴν κινήσῃ κατὰ θούλησιν.

ΑΡΚΑΣ.

Καιρὸς ἐν ὅσῳ εἶναι, κόπων δὲν φειδόμεθα· τὰς χρυστάς λέξεις ἐπαναλαμβάνομεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Κόπους εἰς σὲ, καὶ θλίψεις φέρεις εἰς ἐμέ. Ἀμφότερα ματαῖως· δι' ὃ ἄφες με.

ΑΡΚΑΣ.

Καλῶ τὰς θλίψεις μάλιστα εἰς ἄρωγῆν, διότι εἰσι φίλαι καὶ εὐθόβουλοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Εἰς τὴν ψυχῆν μου ἄρξουσι πανίσχυροι, πλὴν δὲν νικήσιν τὴν ἀποστρέφην αὐτῆς.

ΑΡΚΑΣ.

Ψυχὴ θωραία ὀφρον ἀποστρέφεται εὐεργεσίας, ὃ προσφέρει εὐγενῆς;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ναί, παρὰ πρέπον ἂν ὁ εὐγενῆς Ζητῆ ἐμὲ, καὶ ὄχι τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

ΑΡΚΑΣ.

Ὅστις δὲν ἔχει πρόθυμον τὴν πρόθεσιν εὐρίσκει λόγους πάντοτε ὑπεκφυγῆς. Τῷ ἡγεμόνι θὰ εἰπῶ τὰ τρέχοντα. Ὡ! ἡ ψυχὴ σου ἂν σοὶ ὑπενωθίμωζε πόνου ἐκείνος προσγέχυθαι εὐγενῆς πρὸς σὲ, ἀπ' οὐ ἀφιγλῆς, μέχρι σήμερον! (ἀνακλυθεῖς.)

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΑΓΩΝΟΣ.

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΑΜΑΤΑΡΑΣ.

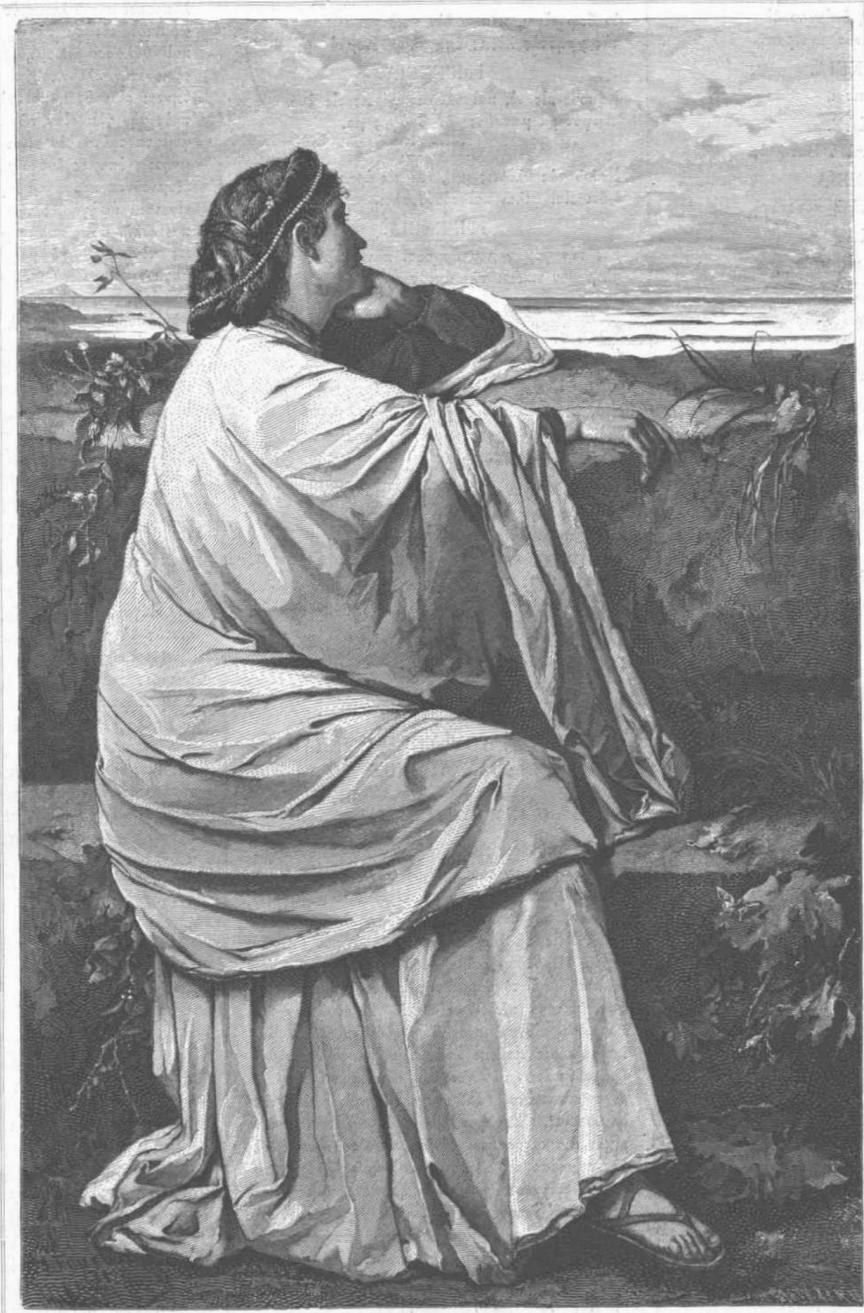
Ἦτο τὸ ἔτος 1823. Μικρὸν πλοῖον εὐπρόχρηστο πλησίον τοῦ λιμένος τῶν Ψαρῶν. Ἦτο τὸ πλοῖον τοῦτο ἐν εὐερίᾳ τῶν μικρῶν σκαφῶν, τῶν ἐνοσηρόντων πρὸ πολλοῦ ἦδη τὸν τρόμον εἰς τὰ μεγάλα καὶ νοθρὰ τῶν ἐξθρῶν πλοῖα. Πρὸ δύο ἀκόμη ἐτῶν τὸ πλοῖον τοῦτο ἔκλυπεν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς σημαίας τῶν βασιλέων, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὴν δουλείαν τῆς πατρίδος ἀσθανόμενον δὲν ἠδύνατο ἢ ἐν μελαγχολικῶς ἔμοιζαν ν' ἀναμνηστικῆσι τῶν ἀνδραγαθημάτων τῶν πατέρων, ὅτινας ἐν ἔτει 1769 εἶχον ἀναπετάσει ἐπὶ στιγμήν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας. Σήμερον θμως τὸ ψαρικόν πλοῖον εἶχεν ἀντικαταστήσει τὴν σημαίαν τοῦ βασιλέως τῆς σημαίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς σημαίας ταύτης μεγάλοις γράμμασιν ἦσαν γεγραμμένα αἱ λέξεις. "Ἐλευθερία ἢ θάνατος!" Σήμερον τὰ θλέμματα τῶν ἐν αὐτῷ ναυτῶν ἀστράπτουσιν ὑπὸ χαρᾶς καὶ πολεμικῆς ἰσχύος. Σήμερον ἐν μέσῳ τῆς ἄγανθός καὶ ἀκαταμαχίτου θαλάσσης προσμενίδαι αὐτοῖς ἡ ἐλευθερία.

Καὶ τὴν σημαίαν αὐτὴν τὴν ὑπερήφανον τῶν Ψαρῶν καλῶς γνωρίζουσι τὰ παράλια ὄλα· διότι πολλὰκις ἦδη τὴν εἶδον στεφάνωσαν τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ τοὺς ἐξθρούς τοῦ Εὐαγγελίου προκαλοῦσαν. Εἰς τὴν πρόμην τοῦ πλοίου κἀθηται ὁ κυβερνήτης αὐτῆς Ἄνδρέας Σταματάρης καὶ κρατεῖ τὸ πηδάλιον. Ἐν τῷ ἡλιοκαυμῶν αὐτοῦ προσώπῳ κατοπτρίζεται ἡ τόλμη καὶ ἡ ἀπόφασις· τὸ ζωηρόν του θλέμμα στρέφεται ποτὲ μὲν πρὸς τὰ ἰστία ποτὲ δὲ τοὺς συντρόφους του,

οἱς δίδει τὰς ἀπαιτούμενας ὀδηγίας. Εἰς τὸν ἀρχηγόν των οἱ ναῦται ὄλοι ἔχουσαν ἀπράδαντον πιστοῖθσαν· δταν λέγουσι· τὸ ἐπὶ ὁ καπετάν Ἄνδρέας! τοῦτο δὲ αὐτοὺς εἶναι νόμος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ ἥλιος δόει ἐν ὄλῃ τῇ μεγαλοπρεπεῖα αὐτοῦ λαμπρότητι, καὶ ἡ νύσος γίνεται ἄφαντος εἰς τὰ σκότη τῆς ἐσπέρας. Ὀθρανὸς καὶ θάλασσα προμηγόνται καὶ οὐρανὸς καὶ αἶσαν τὸν πλοῦν. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κἀθηται οἱ ναῦται, καὶ τὰ ἄσματα αὐτῶν ἐνοῦνται πρὸς τὴν γλυκεῖαν τῶν κυμάτων ἀρμονίαν. Τὰ ἄσματα ταῦτα δὲν εἶναι ἄσματα ἐρωτικὰ ἢ ἀναμνηστικὰ ἐποχῆς δυστυχῆς· εἶναι ἄσματα ἠρωτικὰ ἐξυμνοῦντα πρόσφατα συμβάντα καὶ νέους ἥρωας· εἶναι αἱ ἀφηγησίαι τῶν ἄθλων τοῦ ἀνδρείου Παπανικολῆ, ὅστις παρὰ τὴν Ἀλικαρνασσὸν νυνέσσει εἰς τὸν ἄερα τὸν μεγαλύτερον κατὰ τὸν ἐξθρικῶν πλοίων· εἶναι τὰ κατορθώματα τοῦ ἀτρομήτου Κανάρη, τοῦ ἀόκνου πορπολητοῦ, τοῦ τρέμου τῶν ἐπαδῶν τῆς ἡμετερίου.

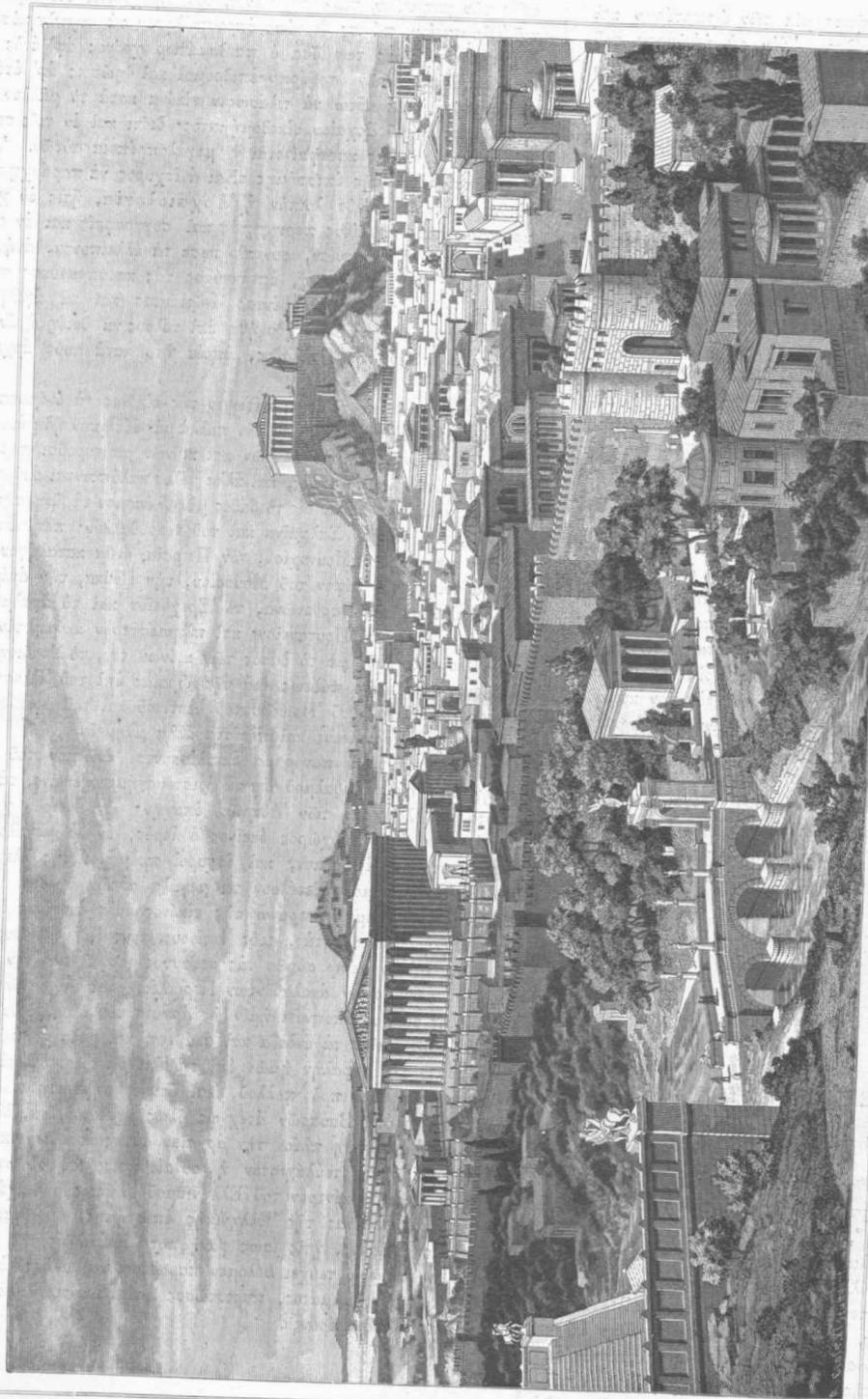
Καὶ τὸ πλοῖον ἐξακολουθεῖ τὸν πλοῦν, ἐλαφρὸν καὶ ζωηρόν, ὡς νὰ συνηθάνετο καὶ τοῦτο τῆς στιγμῆς τὸν ἐθουσιασμόν. Καὶ οἱ ναῦται ἀπρυθιγῶτες κομ

"Αλλ' ως τὸ πρῶτον, ξένη μένω πάντοτε·
ὁ πόντος μὲ χωρίζει τῶν φιλότων μου·
μακρὰς ἡμέρας ἴσταμαι εἰς τὴν ἀκτὴν,
καὶ ἡ ψυχὴ μου τὴν Ἑλλάδα μου ζητεῖ."

(Μετάφρ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ. Πρῶξις Α'. Σελὴν α'.)

ΪΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΡΤΟΛΑΟΣ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΜΟΝΤΕΧΙΑ. ΝΗΣΟΣ ΣΑΛΑΜΙΣ. ΠΕΡΑΛΙΕΣ. ΤΑ ΜΑΚΡΑ ΤΕΙΧΗ. ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ.
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ. ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΝ. ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΙΑΙΣΣΟΥ.
 ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ. ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΟΔΥΜΠΕΙΟΥ. ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ.
 ΠΝΥΤΕ. ΠΑΡΘΕΝΩΝ. ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΑΘΗΝΑ. ΕΡΕΧΘΕΙΟΝ. ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ. ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ. ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ. ΟΡΟΣ ΚΟΥΡΤΣΑΛΛΟΣ. ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ. ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΡΑΣ. ΔΕΛΦΙΚΕΙΟΝ.
 ΟΜΗΡΕΙΟΝ. ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ. ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ. ΟΙΚΙΑ ΕΞΟΙΚΗ.

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΕΠΙ ΑΔΡΙΑΝΟΥ.

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

(μετά εικόνας, ἄρα σελ. 81.)

Ἡ Ἀρκαδία εἶναι ἀναντιρρήτως μία τῶν ὠραιότερων καὶ γραφικωτέρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν τὰ ὕψωματα τοῦ Ταυῆτετο ὁμοιάζωσι πρὸς τὰς ἀποτόμους τῆς Ἐλβετίας φάραγας, ἡ Ἀρκαδία ἔχει τοὺς χαριέντας καὶ καταφύτους λόφους, ὡς παρουσιάζουσι τοιοῦτους τῶν περιηγητῶν αἰ παραρτήρησι χωρὶν καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς γαλλικῆς Σαβοΐας. Τὰ αὐτὰ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ σκιερὰ ἄλση, αἱ αὐτὰ ἄρροστραὶ κοιλάδες, τὰ αὐτὰ μαγευτικὰ ὕψωματα, ὅθεν τὸ βλέμμα πλανᾶται ἐπὶ καταφύτων πεδιάδων καὶ ὠραίων βοσκῶν. Οὐδὲν πράγματι γραφικώτερον τῆς κοιλάδος τῆς Νέδας ἐν Ἀρκαδίᾳ μεταξὺ Φιγαλείας καὶ Ἀνδριτσαίνης. Εἰς τὴν μαγευτικὴν σκηνογραφίαν προστίθεται καὶ τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον ἡ γωνία αὐτῆς τῆς γῆς παρέχει ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν ἔποψιν. Ἐν ταύτῃ αὐτῇ τῇ ἐρείπια, ἐρείπια σεβαστὰ καὶ ἱερά, τοῦ μεγαλοπρεποῦς τῆς Φιγαλείας ναοῦ.

Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου, ἐνὸς τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ πολλοῦ Ἴκτινου, θέλομεν ἀναφέρει ἐκτενέστερον ἐν ἐπομένῳ τεύχει, ἐνθα θέλομεν φέρεαι καὶ τὴν ἀπεικόνισιν τῆς θέσεως, ἐν ᾗ εὐρίσκεται ὁ ναός. Ἀπὸ τῶν ὕψωμάτων τῆς Φιγαλείας ὁδὸς πετρώδης καὶ κατώφερρῆς ἄγει πρὸς τὴν ὁδὸν, τὴν κατ' εὐθείαν εἰς Ἀνδριτσαίαν ὁδηγοῦσαν τὸν ὁδοιπόρον. Βαθμηδὼν ἡ πυκνὴ φυτεία χάνεται, αἱ λόφοι γίνονται ταπεινότεροι καὶ ἡ ὅλη τοποθεσία λαμβάνει χαρακτῆρα ἡμερώτερον. Δάφναι καὶ μυρσίναι περιστεφούσι τὴν ὁδὸν καὶ τὸ βλέμμα ἀναπαύεται εὐχαρίστως ἐπὶ τῶν ἐκτεταμένων τῆς Ἀρκαδίας βοσκῶν. Ἡ ὄλιω ἀρκαδικὴ σκηνογραφία περιβάλλεται μακρόθεν ὑπὸ τῶν ὕψηλων τῆς Πελοποννήσου ὀρέων· εἰς τὸ βάθος δὲ διὰ μέσου τῶν λόφων καὶ ὕψωμάτων φαίνεται ὡς κυανῆ ταινία ἡ θάλασσα. Διὰ τῆς ἑλικειδῶς τοῦς λόφους ἀκολουθοῦσης ὁδοῦ ἡ μᾶλλον ἀτραποῦ φθάνει τις εἰς τὴν κοιλάδα, ὅθεν παρουσιάζεται τὸ πανόραμα τῆς Ἀνδριτσαίνης. Ἐν μέσῳ συμπλεγμάτων κυπαρίσσον βαθέως πρασίνου χρώματος καὶ διαφόρων σφυροφόλων δένδρων, παρουσιάζονται τὰς διαφόρους τοῦ πρασίνου χρώματος βαθμολογίας, ἐμφανίζονται αἱ ἐρυθραὶ στέγαι τῶν οἰκιῶν τῆς Ἀνδριτσαίνης. Ἡ ἡμέτερά εἰκὼν ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους παριστᾷ τὴν κομόπολιν τῆς Ἀνδριτσαίνης, ὅπως παρουσιάζεται αὐτῇ τῶ ὁδοιπόρῳ, τῷ ἀκολουθήσαντι τὴν ἄνω περιγραφεῖσαν ὁδὸν καὶ κατελθόντι εἰς τὴν κοιλάδα.

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ.

(μετά εικόνας, ἄρα σελ. 89.)

Εἰς ποίαν ἐντέλειαν ἔφθασεν ἐπ' ἐσχάτων ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν Εὐρώπῃ καταφαίνεται ἐκ τοῦ μεγαλοπρεποῦς συγγράμματος "Ἑλλάς καὶ Ρώμη", ὅπερ ἐξεδόθη παρὰ τοῦ ἐν Στουτγάρδῃ τῆς Βυρτεμβέργης βιβλιοπώλου Κυρίου Γ. Σπερμάννου. Τὸ βιβλίον τοῦτο, εἰς σχῆμα φύλλου, ἀληθῆς ἀριστοτέλεια καὶ ὑπὸ τυπογραφικῆν καὶ ὑπὸ καλλιτεχνικῆν ἔποψιν, καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον ἡμᾶς τοῦ Ἑλληνας, περιέχει ἐν 35 τεύχεσιν ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ πλείστα δασ εἰκόνας, παριστώσας θεᾶς καὶ σκηνὰς ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης. Συντάχθη δὲ ὑπὸ τοῦ Κ^ο Ἰακώβου VON FALKE μετὰ πλείστης δασ ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας, καὶ ὑπὸ τῶν δοκιμωτέρων τῆς Γερμανίας καλλιτεχνῶν.

Μία τῶν ἐπιτυχιῶν αὐτοῦ εἰκόνων εἶναι ἡ εἰκὼν, ἡ παριστῶσα τὰς Ἀθήνας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀδριανοῦ, ἢ ἐν τῷ σημερινῷ τεύχει τοῦ Ἐσπεροῦ παραθέτομεν.

Πάντες θεβαίως οἱ τὰς Ἀθήνας γνωρίζοντες καὶ τὰ ἀθάνατα αὐτῶν μνημεῖα θαυμάσαντες, ἐσκέφθησαν πολλάκις πῶς θὰ ἦτο ἡ πόλις αὕτη κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, χρόνους τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς. Ἰστάμενοι ἐνώπιον τῶν ἀρχαίων ἐκεῖνων καὶ σεβαστῶν μνημείων, τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ Ἐρεχθείου, τοῦ Θησειοῦ, τοῦ Ὀλυμπείου, πάντες θεβαίως ἐπροσπάθησαν νὰ συμπληρώσωσι διὰ τῆς φαντασίας τῶν δασ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἀφ' ἑτέρου κατέστρεψαν, καὶ οὕτω νὰ πλάσωσιν εἰκόνα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον πιστὴν τοῦ ἀρχαίου οἰκοδομήματος· διὸτι καὶ ἐν τοῖς σωζομένοις ἐτι ἐρείπιοις καταφαίνεται ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ φαντασία ἀνευ τῆς ἐπιστήμης εἶναι ἀνίσχυρος νὰ παράσχῃ ἡμῖν εἰκόνα πιστῆν. Ἦλθε λοιπὸν ἡ Ἀρχαιολογία, ἣτις ἐν χερσὶ κρατοῦσα τοὺς ἀρχαίους περιηγητὰς καὶ συγγραφεῖς καὶ ἐν πρώτοις τὸν πολὺν Πausaniαν, συνεπλήρωσε τὰ ἐλλείποντα, ἀνήγειρε τοὺς ναοὺς καὶ τὰ τεμένη, ἐπεσκεύασε τὰς καταπεσούσας στοὰς, ἔστησε πάλιν τοὺς ἀπολεσθέντας ἀνδριάντας καὶ τὰ ἀγάλματα, ἀνὴρωσε τοὺς κίονας καὶ ἤδυνῆθη ἐπὶ τέλους νὰ δεῖξῃ ἡμῖν τὴν σεβασμίαν πόλιν τῆς Παλλάδος, ὅποια ἦτο κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους.

Ὁ ἀναγνώστης εὐρίσκει κάτωθεν τῆς εἰκόνας τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων θέσεων καὶ μνημείων, ὧν πολλά μὲν ἐξείλιπον ἤδη ἐντέλως, ἄλλα δὲ μόνον δι' ὀλίγων πετρῶν καὶ κίωνων μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτῶν λαμπρότητος, καὶ ἄλλα τέλος καλύπτονται ἀκόμη ὑπὸ σωροὺς χωμάτων. Καὶ εἰς τὸ βάθος μὲν ἐπέτομεν τὰ ὄρη τῆς Ἀργολίδος, τὴν ἐνδοξὸν Σαλαμίνα καὶ τοῦ Κορυθαλλόν· πλησιέστερον δὲ τὴν χερσόνησον Μουνησίαν, τὸν Πειραιᾶ, ἐνθα καταλήγουσι τὰ μακρὰ τεῖχη, τὸν λόφον τοῦ Μουσειοῦ, τὴν Πνύκα, τὴν ἀμίμητον Ἀκρόπολιν μὲ τὸν Παρθενῶνα, τὸ Ἐρεχθεῖον καὶ τὸ ἀγαλμα τῆς προμάχου θεᾶς, τὸ Πρυτανεῖον· καὶ πλησιέστερον ἀκόμη τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπείου Διὸς μὲ τὸ δάσος τῶν κίωνων του, τὸ Στάδιον, συνδεόμενον μετὰ τῆς πόλεως διὰ τῆς ὠραίας ἐπὶ τοῦ Ἰλισσοῦ γεφύρας, τὰ θέατρα τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Διονύσου, τὸ Ὡδεῖον τοῦ Περικλέους καὶ πλείστα ἄλλα μνημεῖα.

Ὡς μαγευτικὸν πανόραμα ἐκτυλίσσονται ἐνώπιον τοῦ ἐκπεπληγμένου ἡμῶν ὀφθαλμοῦ ὅλα τὰ ἀριστουργήματα ἐκεῖνα, τὰ δοξάσαντα τὴν λαμπρὰν τῶν Ἀθηνῶν ἐποχὴν· ὡς ὄνειρον χρυσοῦν παριστάται ἡμῖν ὁ χώρος ἐκεῖνος ὁ ἱερός, ἐν ᾗ μεγάλοι νόες ἐσκέπτοντο καὶ ἐδίδασκον, καὶ ἰσχυροὶ πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐξετέλουν τὰ μεγάλα αὐτῶν σχέδια. Νομίζομεν ὅτι βλέπομεν ὑπεράνω τῆς εἰκόνας τοὺς ἐνδόξους ἐκεῖνους τῆς τέχνης πρωταθλητὰς, τοὺς Ἴκτινους, τοὺς Πολυκλείτους, τοὺς Φειδίδαι, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τὰς σεβαστὰς μορφὰς τῶν τῆν πρωτοβουλίαν τῶν ἔργων ἀναλαβόντων Περικλέων καὶ Ἀδριανῶν. Ἐκ τῆς ὅλης εἰκόνας ἀποπνέει ἡμῖν ὡς ἀρχαία τις αὔρα, ψιθυρίζουσα τὰ ὀνόματα ἐκεῖνα τὰ ἐνδοξα καὶ ἀθάνατα, καὶ μελαγχολικῶς ἀποστρέφομεν τὴν κεφαλὴν ἡμῶν ἐπὶ τῇ ὀλιθερᾷ ιδεᾷ, ὅτι οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι παρήλθον πρὸ πολλοῦ, καὶ ὅτι ἡ σημερινὴ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὑπὸ Βαυαρῶν ἀτέχνως ὄλιως σχεδιασθεῖσα, δὲν εἶναι πιθανὸν ν' ἀνακτήσῃ πλέον τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς καλλιτεχνικὴν ὄψιν. Παρηγορεῖ ἡμᾶς τοῦλάχιστον ἡ συναίσθησις ὅτι αἱ σημερινὰ Ἀθῆναι εἶναι τὸ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ἦλιος ὁ διαγῶων πανταχῶσε τὰς ἀκτῖνας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, ὁ μέγας πυρῆν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἣτις ἴσως φανῇ ποτε ἐφάμιλλος τῆς ἀρχαίας.

Ἐν ἐπομένῳ τεύχει θέλομεν παραθέσει καὶ ἄλλας εἰκόνας ἐκ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, παριστώσας ἐπίσης ἀντικείμενα ἀρχαία τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΕΚ ΤΗΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Ο ΚΟΜΝΗΝΟΣ.

(συνέχεια· ἄρα προηγουμ. ἀριθμ.)

— Αὕτη διαγράφεται ὑπὸ τῶν περιστάσεων, εἶπεν ὁ Ἄγιο-χριστοφορίτης. Τὸ σχέδιον εἶναι ἀπλοῦστατον, οὐδὲ δεῖται, κατ' ἐμὲ, συζήτησεως. Κατὰ τῆς πλάτειας τοῦ Αὐγουσταίου καὶ τοῦ ναοῦ, ὄχρωσις αὐτοῦ, πρόσκλησις τῶν πολιτῶν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας εἰς τὰ ὄπλα, σύλληψις τοῦ πρωτοσεβαστοῦ καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, μεταβάσις σου παρὰ τῷ βασιλεῖ εἰς Φιλοπάτιον. — Ἰδοὺ τὸ ὄλον πρόγραμμα.

— Ἀποφασισμένον καὶ ἐγκεκριμένον, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ἐφάγγ θριαμβευτικοῦ μειδιήματος ἡ λάμψις. Τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας τῆς εἰσόδου ἀνεσηκώθη ἡσυχῶς καὶ στιβαρὸς σωματοφύλαξ ἔστη παρὰ τὴν θύραν ἀκίνητος. Ὁ ὑπὸ τὴν τράπεζαν μέγας κύων ὕψωσε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐξέπεμφεν ὑπόχωρον γρολλισμόν.

— Τί θέλεις, Θεόδωρε; ἠρώτησεν ὁ Ἀνδρόνικος τὸν εἰσελθόντα φύλακα.

— Ἀπὸ τὴν παραλίαν, ἀπήντησεν οὗτος, ἀναβαίνουν ἄνδρες ὀπλιμένοι καὶ διευθύνονται πρὸς τὰς σκηνάς.

— Καὶ εἶναι πολλοί; ἠρώτησε πάλιν ὁ Ἀνδρόνικος.

— Δέκα περίπου, ἀπήντησεν ὁ ὀπλίτης.

— Εἶναι ὁ Κομποστέφανος, ἀνεφώνησεν ὁ Ἀνδρόνικος μὲ πρόσωπον ἀπαστράπτον ὑπὸ χαρᾶς. Εἶναι ὁ Κομποστέφανος, καὶ πάσα περὶ αὐτοῦ ἀμφιβολία αἴρεται.

Μόλις ἐτελείωσε τὰς λέξεις ταύτας καὶ ἔξωθεν τῆς σκηνῆς ἠκούσθησαν φωναὶ συγκεχυμέναι. Ὁ Ἀνδρόνικος μετὰ τῶν ὀνω συμβουλῶν ἐξῆλθε τῆς σκηνῆς καὶ εὐρέθη ἐν μέσῳ δεκάδος ἀνδρῶν.

— Κομποστέφανε, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρὸ τῶν ἄλλων ἰστάμενον — Κομποστέφανε, ἔλθε εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Ἦμῃν θέθαις ὅτι ἤθελες ἔλθει. Οἱ παλαιοὶ φίλοι εἶναι πάντοτε καὶ οἱ πιστότεροι.

— Ἀνδρόνικε, εἶπεν ὁ μέγας δούξ, κλίνων τὸ γόνυ, πρῶτος ἐμφανίζομαι ἐνώπιόν σου φέρων σοὶ τὸν ἀσπασμὸν πόλεως ὀλοκλήρου, ἣτις σὲ περιμένει καὶ σὲ ποθεῖ.

— Ἐρχεσαι λοιπὸν ὡς φίλος πρὸς ἐμὲ, Κομποστέφανε, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ οὐχὶ ὡς ἀπεσταλμένος μισητοῦ ἀνδρὸς, ὑπὸ τὸν βαρὺν πέλενον τοῦ ὁποῖου ἡ τάλαινα ἡμῶν πατρὶς στενάζει;

— Οὐχὶ μόνον ὡς φίλος ἐρχομαι, ἀπήντησεν ὁ Κομποστέφανος, ἀλλὰ καὶ ὡς κομιστὴς εἰδήσεων καλῶν. Ταύτη τῇ στιγμῇ, καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου ἠτύχησα νὰ ἴδω πάλιν τὸ ἡγεμονικὸν σου πρόσωπον, ταύτη τῇ στιγμῇ ὁ πονηρὸς πρωτοσεβαστὸς δίδει δίκην τῶν πράξεών του.

— Τί λέγεις; ἀνεφώνησεν ὁ Ἀνδρόνικος πλησιάζων.

— Ναι, Ἀνδρόνικε, ἀπήντησεν ὁ μέγας δούξ ἐγερόμενος· τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἦλθεν· ὁ κακούργος συλλέγει τοὺς καρπούς τῆς ἐπαράτου αὐτοῦ διαγωγῆς. Ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ ἐκορυφώθη τοσοῦτον, ὥστε αἱ ὀχλαγωγίαι ἐν ταῖς ὁδοῖς ἤρρισαν ἤδη καὶ πάντες ἀπαιτοῦσι τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου. Ὁ ὀχλος εἶναι ἀκατάσχετος καὶ θέλει μόνος προβῆ εἰς τὴν τιμωρίαν, ἂν ὁ βασιλεὺς δὲν προλάβῃ. Ἀμα ἐγνωσθη ἡ πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ Βοσπόρου θριαμβευτικὴ σου πορεία, ὁ πρωτοσεβαστὸς, ἐρείδόμενος ἐπὶ τοῦ στόλου, ἠθέλησε ν' ἀναβῆσθ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ εἰς ἕνα τῶν μισθωτῶν αὐτοῦ Λατίνων, ὁδῶς ἰδιαζόντως ἐπεριποιεῖτο. Ἐν τῷ δικαίωμάτῳ μου ἀντέστην κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ ἀπήτησα τὴν διοίκησιν, ἣν ὁ πρωτοσεβαστὸς δὲν ἠδυνῆθη νὰ μοῖ

ἀρνηθῆ. Λαθῶν δὲ αὐστηρὰς παρ' αὐτοῦ ὀδηγίας ἐξέπλευσα μετὰ τοῦ στόλου, κατὰ τὸ φαινόμενον ἵνα ἀνισταθῶ εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν σου, πράγματι ὅμως ἵνα διευκολύνω σοὶ τὴν διάδασιν. Ἐρχομαι λοιπὸν σήμερον, Ἀνδρόνικε, φέρων σοὶ τὸν στόλον καὶ ἐγγυόμενος περὶ τῆς ἀφασιώσεως καὶ ὑπαταγῆς πάντων τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου ἀνδρῶν.

— Ἄλλην διαγωγὴν δὲν ἐπερίμενα παρὰ τοῦ εὐγενοῦς μου Κομποστέφανου, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα. Πρὸ ἐτῶν ἐγνωρίσθημεν, πρὸ ἐτῶν ἐξετίμησα καὶ τὴν ἀνδρίαν σου καὶ τοῦ χαρακτῆρός σου τὴν ἀκεραιότητα. Ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀείμνηστον βασιλέα Μανουὴλ ἀφασίωσι ἡμῶν συνηγήθημεν, Κομποστέφανε· ἐν τῇ πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ διαδόχον αὐτοῦ ὑποστηρίζεις θέλομεν συμπράξει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Βεβαίως τὸ ἔργον μου, βαρὺ καὶ δυσχερὲς, θέλει διευκολυνθῆ ὅταν ἄνδρες, οἷος σὺ, συμπράττωσι μετ' ἐμοῦ. — Καὶ τώρα, Κομποστέφανε, ἀναπαύθητι ὀλίγον μετὰ τῶν ὁπαδῶν σου· ἡ σκηνὴ μου σὲ φιλοξενεῖ.

Ὁ Κομποστέφανος εἰσῆλθε μὲ τὴν ἀκολουθίαν του μετὰ θεθείας ὀποκλίσεως εἰς τὴν σκηνήν· ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἔδωκε τῷ Τριφύχῳ τὰς ἀναγκαίας περὶ τῆς περιποιήσεως τῶν ξένων ὀδηγίας.

Ἦδη ὁ ἦλιος ἐμεσουράνει καὶ ὁ καύσων ἦτο ἐπαισθητός. Τὸ στρατόπεδον ἦτο ἄγρυπνον, διότι οἱ στρατιῶται ἀποκαμώντες ἀπὸ τῶν πρωϊνῶν ἐργασίαν καὶ γευματίαςαντες εἶχον ἀναζητῆσαι ἀνάπαυσιν ἐντὸς τῶν σκηνῶν. Καὶ ὁ Ἄγιοχριστοφορίτης καὶ ὁ Τριψυχος καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ, ἐγκαταλιπόντες τὸν κύριόν των, εἶχον ἐπιδοθῆ εἰς τὴν ἐπιθυμητὴν ἀνάπαυσιν.

Μόνος ἐν τῷ ἰδιαίτερῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ διαμερισματὶ ἐκάθητο ὁ Ἀνδρόνικος, ἔχων παρὰ τοὺς πόδας του τὸν πιστὸν αὐτοῦ σκύλον. Ἐσουνεῖθιεν ὁ Ἀνδρόνικος ν' ἀποσύρῃται ἐνίοτε κατὰ μόνος καὶ ἐλεύθερον ν' ἀφίγη εἰς τὰς σκέψεις του τὸν χαλινόν. Κατ' ἐκεῖνας δὲ τὰς ὄρας τῆς μόνωστος ὁ ἀεικίνητος αὐτοῦ νοῦς ἐιργάζετο παρακολουθῶν τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ πολυκυμαίντου αὐτοῦ παρελθόντος καὶ προσπαθῶν νὰ ἐγεῖρῃ τὸν πέπλον, τὸν καλύπτοντα τὸ ἄδηλον μέλλον.

Ἦσαν αὐτὰι διὰ τὸν Ἀνδρόνικον ὄραι συγκεντρώσεως, ὄραι ἐσωτερικῆς ἐργασίας, διότι ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ τοσαύτας τῆς τύχης περιπετείας ὀποστάς, ὁ ἀπὸ τοῦ ὕψους πανισχύρου συμβούλου τοῦ αὐτοκράτορος περιπεσὼν εἰς θέσιν ἀφανοῦς ἐξορίστου, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἔχῃ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ σκέψεις, ἄς καὶ ἀπὸ τοῦ πιστοτέρου του φίλου ἀπέκρυπτεν. Ἦσαν ὄραι αὐταῖ, καθ' ἃς ὁ Ἀνδρόνικος εὐρίσκετο μόνος μετὰ τοῦ Ἀνδρόνικου.

— Ἰδοὺ, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἱδοὺ, εὐρίσκομαι τέλος ἐνώπιον τῆς ὠραίας ταύτης Ἐπταλόφου, ὅθεν κατησχυμένος καὶ ἐν νυκτὶ ἔφυγον πρὸ ἐτῶν. Ἰδοὺ τὸ τέρμα τῶν πόθων μου. Συγκινοῦμαι εἰς τὴν θέαν τῆς πόλεως ταύτης. —

Ζωηραὶ παρίστανται ἐνώπιόν μου ὅλα καὶ σκηναὶ τῆς νεότητός μου· ζωηρὰ βλέπω ἐνώπιόν μου τὰ συμβάντα ὅλα, καὶ τὸ ὠραῖόν μου ὄνειρον γίνεται σήμερον πραγματικότης — πραγματικότης φηλαφητῆ. Στενὸς πορθμὸς με χωρίζει ἀπὸ τοῦ τέρατος· μικρὰ ἠώς τῆς θαλάσσης, ἦν μικρὸν διαπλέει ἀνάτιον. Ἐκεῖ μὲ περιμένουσι μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας· ἐκεῖ τὴν ἔλευσίν μου θεωροῦσι σωτηρίαν· ἐκεῖ μοὶ παρασκευάζουσι ὑποδοχὴν ἡγεμονικὴν. — Ἄλλ' εἶναι τοῦτο καὶ τὸ τέρμα τῶν πόθων μου; Εἶναι οὗτος ὁ μόνος τοῦ βίου μου σκοπός; Κηδεμῶν νὰ γείνω νηπίου ἐστεμμένου! Νὰ ἦμαι ἐγὼ ὁ ἀφανὴς βραχίον, ὁ διευθύνων τὰ τρέμοντα βήματα τοῦ θρέφους τούτου! Ἀξίωμα ὄντως ἀξιολύλου! Ἐργον ὄντως ἀξιον τοῦ Ἀνδρόνικου! Ἰσχυρὸς δούλος ἐγὼ νὰ γείνω τοῦ ἡγεμόνος; Ἐγὼ, ἐγὼ, ὁ Ἀνδρόνικος, οὗ ἡ κόμη ἐλευκάνθη ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου; Ἐγὼ, ὁ Ἀνδρόνικος, οὗ ἡ κεφαλὴ εἶναι πεπλασμένη διὰ τὸ στέμμα; Ἐγὼ, ὅστις καὶ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τὴν τόλμην καὶ τὴν δύναμιν ἐχω νὰ καταβάλλω τοὺς ἐχθρούς μου; Ἐγὼ νὰ καταδικασθῶ εἰς ὑπαρξίν ἄσημον τοσοῦτον; Κηδεμῶν τοῦ βασιλέως! Ν' ἀναλάβω ἐπὶ τῶν ὄμων μου τοὺς κόπους ὀλους, τὰς φροντίδας ὀλας τῆς βασιλείας, καὶ ποῖαν νὰ ἔχω ἀμοιβὴν καὶ ἰκανοποίησιν; Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὀπέστην τοσαῦτα; Διὰ τοῦτο τοσαῦτας

διήλθον νύκτας ἐν ἀγρυπνίᾳ, καὶ ἡμέρας τσαούτας ἐν κόποις καὶ φροντίσι; Διὰ τὰ καταλόγους τὸν βίον ἐν ἀσημότητι καὶ ἀφανείᾳ; Διὰ τὰ λέγει ἡ ἱστορία, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Ἀλεξίου ἦτο ἔνδοξος, διότι ὁ ἡγεμὼν ἐκεῖνος ἦτο περνοικισμένος δι' ὅλων τῶν ἀρετῶν, αἵτινες κοσμοῦσι τὸν ἀληθῆ ἀνακτα; Καὶ ἐν τούτῳ περὶ ἐμοῦ ἡ ἀδικία ἱστορία ἄκραν θέλει τηρήσει σιωπὴν, οὐδὲ θέλει ἀναφέρει καν, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Ἀλεξίου ὑπῆρξεν ἔνδοξος, διότι ὁ Ἀλέξιος ἔτυχεν ὁδηγοῦ, τοῦ Ἀνδρονίκου, ὅστις τὰ πάντα διηγήθη καὶ ἐξ ἀπαυδέτου θρέψου ἐμόρφωσεν ἀνδρα τέλειον καὶ ἀνακτα ἱκανὸν καὶ μέγαν. — Ὅχι, μυριάσις ὄχι! Δὲν θέλω νὰ καταδικασθῶ εἰς τοιαύτην ὑπαρξίν ὑποτελοῦς ἀνδραπόδου. Θέλω νὰ ἄρχω, νὰ ἄρχω μόνος καὶ ἀπολύτως! Θέλω ἐγὼ νὰ φορέσω τὸ χρυσοῦν στέμμα! Θέλω μόνος νὰ διέπω τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων!

Αὐτὸ εἶναι τῶν πόθων μου τὸ τέρμα, αὐτὸς τοῦ βίου μου ὁ σκοπός! Ἄλλως ἀδικίως ἐμόχθησα, ἀδικίως ὑπέστην τσαούτα δεινά. Ἄλλ' εἶναι τὸ μέλλον τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου; Πῶς ὄχι; Βεβαίως εἶναι. Μὴ δὲν εἶναι ὁ ἀνθρωπος τῆς ἰδίας του τύχης αὐτοῦργός; Ἡ θεία Πρόνοια διέπει τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων, λέγουσιν οἱ δειλοὶ καὶ ἀναδρα. Ἐγὼ εἶμαι ἡ θεία μου Πρόνοια. Ἄς ἴδωμεν τίς ὁ νικήσων! Προσκόμματα ἀνυπέροβητα θέλουσι παρεμβληθῆ· ἐγὼ θὰ τὰ ὑπερβῶ! Ἀνθρώποι θρασεῖς θέλουσι μοὶ ἀποκλείσει τὴν ὁδὸν· ἐγὼ τοὺς ἀνθρώπους τούτους θὰ καταβάλλω! Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως θέλουσιν ἀντιστρατευθῆ κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν θὰ νικήσω! Καὶ τὸ τέλος ὅ' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ θέλησις εἶναι τὸ πᾶν. Θέλε, καὶ τὰ πάντα κατορθοῖς! Ἴδου ἡ ἀρχὴ μου· ἀρχὴ μεγάλη, ἣν ἐνέγραψα πρὸ πολλοῦ ἐν τῷ βίῳ μου, καὶ εἰς ἣν πιστὸς μέχρι τέλους θέλω μείνει. Τυχρὸς ἦτο ὁ Ἀνδρόνικος, θὰ εἶπῃ ἡ ἱστορία. Ὅχι, οὐχὶ τυχερὸς, ἀλλ' ἱκανός. Ἡ σιδηρὰ αὐτοῦ θέλησις τὰ πάντα ὑπερνίκησε, τὰ πάντα ἐδάμασεν!

Ἡ κίνησις ἐνὸς τῶν παραπετασμάτων διέκοψεν ἀποτόμως τὰς φιλοδόξους τοῦ Ἀνδρονίκου σκέψεις. Ὁ Ἀνδρόνικος ἠγέρθη καὶ ἡ χεὶρ του ἤρπασε λεπτὸν δίστομον ἐγγειρίδιον, τὸ ὅποιον ἔκειτο γυμνὸν ἐπὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ τραπέζης. Ὁ μέλας κύων ἤνοιξε τοὺς βλοσυροὺς αὐτοῦ ὀφθαλμούς.

Τὸ παραπέτασμα παρεμερίσθη, καὶ εἰσιήλθεν ἀνὴρ γέρων, φορῶν μέλανα ποδήρη χιτῶνα. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο σχεδὸν ἐντελῶς φαλακρά, καὶ μακρὸν λευκὸν γένειον τῷ κατήρχετο ἐπὶ τοῦ στήθους.

- Σὺ εἶσαι, Ἰωνᾶ; εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος καταβέβων τὸ ὄπλον.
- Ἐγὼ εἶμι, Ἀνδρόνικε, ἀπήντησεν ὁ γέρων πλησιάζων. Δολοφόνου χεῖρα ἐφοβήθη ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ;
- Ἦμην δευδομισμένος εἰς τὰς σκέψεις μου, εἶπεν ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ οὐδόλως ἐπερίμενα τὴν ἐμφάνησίν σου, Ἰωνᾶ.
- Καὶ ἔχει τι τὸ ἔκτακτον ἢ ἐμφάνησίς μου; Μὴ δὲν με βλέπεις πλησίον σου ὡσάντι παραστῆ ἀνάγκη; — Σπουδαῖα ἔχω νὰ σοὶ ἀνακοινώσω, Ἀνδρόνικε.

Ὁ Ἰωνᾶς ἦτο ἀστρολόγος, ὅστις παρηκολούθει τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ ὃν οὗτος συνεβουλεύετο εἰς τὰς σπουδαιότερας τοῦ βίου του περιστάσεις. Κατήγετο δὲ ὁ Ἰωνᾶς ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐπὶ πολλὰ συνεχῶς ἔτη εἶχε σπουδάσει τὴν ἐπιστήμην τῆς φύσεως καὶ τὴν μυστηριώδη τῶν στοιχείων ἐπιρροὴν καὶ σημασίαν· ἐγνώριζε ταυτοχρόνως καὶ τῶν βοτάνων τὴν ἱαματικὴν δύναμιν καὶ ἐξήγε τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων καὶ τὰ οὐράνια φαινόμενα· ἐλέγετο μάλιστα ὅτι ἐπὶ εἴκοσιν ὅλα ἔτη ἔμεινε κλεισμένος ἐντὸς μεμονωμένου πύργου, ἔνθα διάγων βίον ἀληθοῦς ἀσκητοῦ, ἐμελέτα ἐν ἡσυχίᾳ τὰ διάφορα τῆς φύσεως φαινόμενα. Ὁ μόνον ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ τοι φύσει ὑπόπτος, εἶχεν ἀπερίριστον εἰς τὰς γνώσεις τοῦ Ἰωνᾶ πεποιθῆσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρόνικον ἔτιμον καὶ ἐσέβοντο τὸν ἀνδρα, θεωροῦντες αὐτὸν ὡς χρησμόν. Ἐν πάσῃ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὥρα ὁ Ἰωνᾶς εἶχεν ἐλευθερὰν παρὰ τῷ Ἀνδρονίκῳ τὴν εἰσοδὸν, καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ σκηνῇ ὁ κοιτῶν τοῦ ἀστρολόγου συνεχεῶς πρὸς τὸν

κοιτῶνα τοῦ κυρίου του, ἀφ' οὗ δὲν ἐχωρίζετο εἰμὴ δι' ἀπλοῦ μόνον παραπετάσματος.

- Ἐγὼ σπουδαῖα νὰ σοὶ ἀναγγείλω, εἶπεν ὁ ἀστρολόγος.
- Σπουδαῖα ἐπὶ καλοῦ, Ἰωνᾶ; ἠρώτησεν ὁ Ἀνδρόνικος, ἡ σπουδαῖα, κακῶν οἰωνῶν μηνύματα;
- Ἡ ἐπιστήμη μου, Ἀνδρόνικε, ἀπήντησεν ὁ γέρων, θρασέως ἐκάστην λέξιν προφέρων, δὲν εἶναι ἐπιστήμη προσιτὴ εἰς τὸν τυχερὸν ἀνθρωπον. Ὁφείλοντες νὰ σεβώμεθα τὰ οὐράνια μηνύματα, δὲν πρέπει νὰ προλαμβάνωμεν καὶ νὰ θέλωμεν νὰ μανθάνωμεν ὅποια ἡ ἐκβασίς αὐτῶν· ἀρκεῖ ὅτι ἐμφανίζονται ἡμῖν. Πᾶς τις ὀφείλει νὰ ὑποτάσσῃται εἰς αὐτὰ χωρὶς νὰ ἐρευνᾷ τίς ἢ προκαλοῦσα αὐτὰ δύναμις. Εἰς τὴν μελέτην τῶν σημείων τούτων ἐλευκάνθησαν αἱ τρίχες μου, Ἀνδρόνικε, καὶ ὅμως δύναμαι νὰ σὲ διαβεβαιώσω, ὅτι σημεῖα τελοῦνται, ὧν τὴν σημασίαν καὶ ἐγὼ αὐτὸς δὲν ἐννοῶ.

(ἔπεται συνέχεια.)

Ο ΟΒΕΛΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ.

(μετὰ εἰκόνας, ὅρα Σελ. 98).

Ὁ ἀρχαῖος αἰγυπτιακὸς ὀβελίσκος, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ "ὀβελῶ τῆς Κλεοπάτρας", καὶ ὅστις ἐπὶ τσαούτους αἰῶνας ἔκειτο κατὰ τὸ ἡμισυ τεθαμμένος ἐντὸς τῆς ἀμμου τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐγένετο πρὸ τίνος κόσμημα τῆς μεγαλοπρεποῦς παρὰ τὸν Τάμεσιν πρωτεύουσας τοῦ Ἀγγλικῆ κράτους.

Πρὸ ἐξήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ὁ μεγαλεπήβολος πασᾶς τῆς Αἰγύπτου Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχε δωρήσει τὸν ὀβελίσκον τούτον εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κυβέρνησιν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς πολυδαπάνου μετακομίσεως αὐτοῦ ἡ ἰδέα τῆς μεταφορᾶς ἐγκατελείφθη, καὶ πολὺ πιθανόν, ὁ σήμερον παρὰ τὸν Τάμεσιν ἐστημιένος ὀβελίσκος νὰ ἐχρησίμευεν ὡς θεμέλιον τῶν νέων παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῆς Ἀλεξανδρείας οἰκοδομῶν, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ μεγαλοδωρία τοῦ δόκτορος WILSON, ὅστις κατέβαλε τὴν τῆς μεταφορᾶς δαπάνην, καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ μηχανικοῦ BAKER, ὅστις ἐπενόησε τρόπον οικονομικώτερον μεταφορᾶς. Κατεσκευάσθη σιδηρόφρακτος κυλινδρῶσις φορητῆς μήκους μὲν 92 καὶ διαμέτρου 15 ποδῶν, ἥτις μετέφερε τὸν 150 τόνους ζυγίζοντα μονόλιθον.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐξαργεῖσις κατὰ τὸν διάπλουον σφοδρὰς τρικυμίας ἐν τῷ ἐπικινδύνῳ κόλπῳ τῆς Βισκαίας, τὸ ῥυμουλκῶν τὴν φορητῆίδα ἀτμόπλοιον ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων, καὶ πῶς ἡ φορητῆς διασωθεῖσα ὡς ἐκ θαύματος ὠδηγήθη μετὰ πολλὰς περιπετείας εἰς Λονδίον.

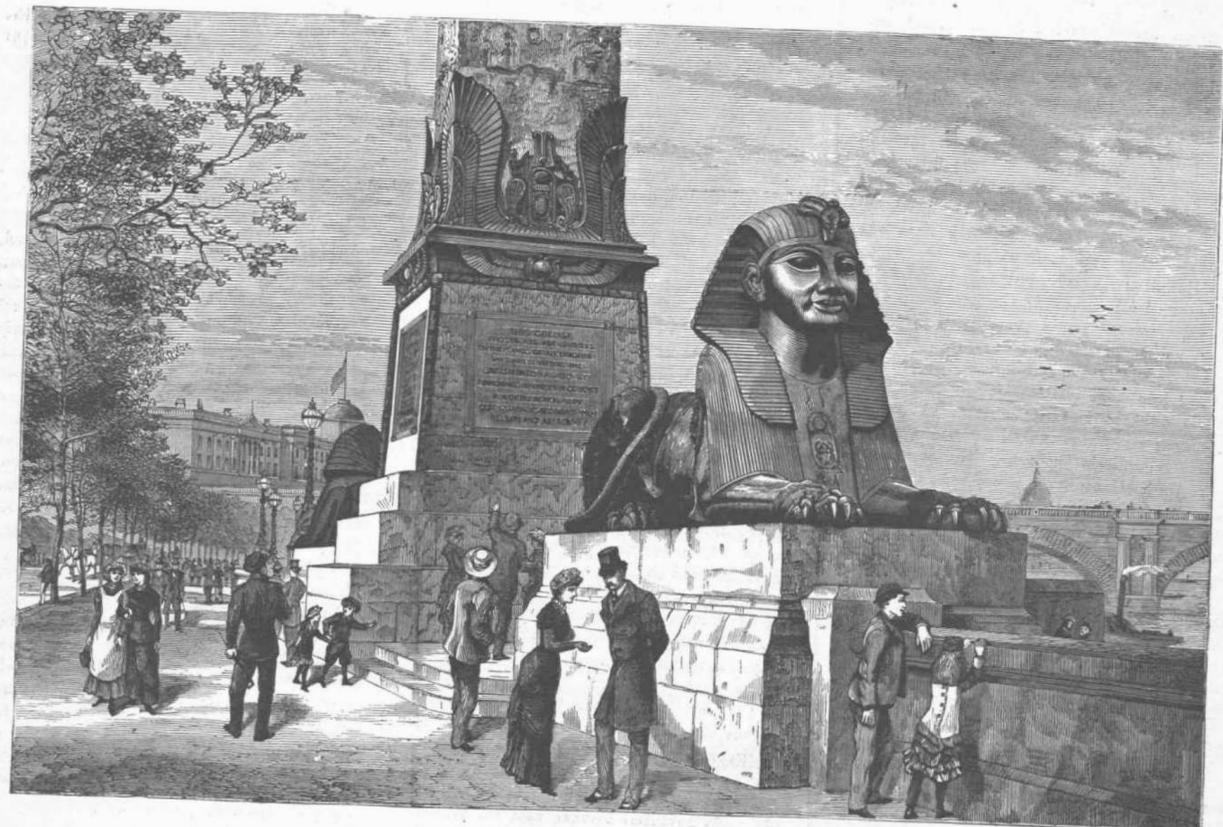
Ἐνταῦθα νέον ἀνεψύχ ζήτημα ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς τοποθετήσεως τοῦ ὀβελίσκου. Ὑπερίσχυσε ἡ γνώμη τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων ἔργων καὶ ὁ ὀβελίσκος ἐστήθη ἐπὶ τῆς ἀποχερᾶσεως τοῦ Ταμέσεως εἰς τὸ ἄκρον τῆς λεωφόρου Νορθουμπερλάνδης. Ἐχεῖ ἡ θέσις αὕτη τὸ μόνον ἄτοπον, ὅτι τὸ ἀρχαῖον αἰγυπτιακὸν μνημεῖον ἀπόλλυσι τὴ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς του ἕνεκα τοῦ ὅπισθεν αὐτοῦ εὐρισκομένου γιγαντιαίου σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Παρὰ τὸν ὀβελίσκον τούτον, ἐν τῷ τόπῳ ἔνθα ἔκειτο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὑπῆρχε καὶ ἕτερος, ὅστις ἴσταται ὀρθὸς, ὕψος ἔχων 71 ποδῶν. Οἱ ὀβελίσκοι οὗτοι ἔφερον τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχαίων Φαραῶνων, ὧν ὁ πρῶτος ἐβασίλευσε τῷ 1495 πρ. Χρ. Ἐπομένως ἀμφότεροι οἱ ὀβελίσκοι εἶσι πολὺ ἀρχαιότεροι τῶν χρόνων τῆς Κλεοπάτρας. Ἰσταντο οὗτοι κατ' ἀρχὰς πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Ἡλιουπόλει, ὅθεν μετετοπίσθησαν πολὺ μεταγενεστέρως παρὰ τίνος τῶν Πτολεμαίων ἢ τῆς Κλεοπάτρας αὐτῆς, ἣ, ὅπερ πιθανώτερον, παρὰ τίνος τῶν Ῥωμαίων Καισάρων πρὸς διακόσμη-

σιν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνακτόρων. Καὶ ὁ μὲν τούτων, ὁ σήμερον ἐν Λονδίῳ εὐρισκόμενος, ὀνομάσθη ὁ ὀβελὸς τῆς Κλεοπάτρας, ὁ δὲ ἕτερος ἢ Στήλη τοῦ Πομπηίου. Τοῦ πρώτου ἡ ἐπιγραφή ἀνέρχεται εἰς τοὺς χρόνους τῆς Κλεοπάτρας.

Ὁ ὄγκος τῶν μονολίθων τούτων καὶ τὸ βάρος αὐτῶν καθίσταν αὐτοὺς δείγματα αἰώνια τῆς τέχνης καὶ τῆς περὶ τὴν μηχανικὴν ἐπιδεξιότητος τῶν κατοίκων τῶν παροχθίων τοῦ Νεῖλου χωρῶν. Ὅτι πρὸ παντὸς κινεῖ τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν εἶναι, πῶς μετὰ τὰ ἀτελῆ των μέσα κατώρθωσαν νὰ ἐκτελέσωσι καὶ νὰ στήσωσι τοιαῦτα ἔργα. Ἡ πρώτη δυσκολία ἦτο ἡ ἐν τοῖς λατομείοις ἐκκοπὴ τοιούτων ὀγκολίθων, ὅπερ φαίνεται κατορθῶτο διὰ μετα-

Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παριστᾷ τὴν βάσιν τοῦ ὀβελίσκου τῆς Κλεοπάτρας. Αἱ δύο ὀρειχάλκινοι σφίγγες, ἔργα τοῦ γλύπτου MABEY, ἐν τῷ γνωστῷ χυτηρίῳ Eccleston iron works ἐκτελεσθεῖσαι, θὰ τεθῶσιν εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὀβελίσκου. Ἡ μία τῶν σφίγγων βλέπει πρὸς τὴν συνοικίαν WESTMINSTER, ἡ δὲ πρὸς τὸ Ἄστυ. Αἱ σφίγγες ἔχουσι μῆκος μὲν 19 ποδῶν, πλάτος δὲ 6 καὶ ὕψος 9, καὶ ἑκατέρω θὰ ζυγίσῃ 7 ὡς ἔγγιστα τόνους. Τὰ τέσσαρα ἀκρωτήρια, τὰ κατέχοντα τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ὀβελίσκου, ἔνθα οὗτος προσαρμόζεται ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ, εἶναι ἐπίσης ὀρειχάλκινα, ὡς καὶ τὰ μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων κοσμήματα, περιστῶντα ἐμβλήματα τῆς ἐποχῆς τῶν Φαραῶνων.

Ο ΟΒΕΛΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ.

λίθων σφηνῶν, ἐμπηγνυομένων ταυτοχρόνως καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ λίθου. Ἐνίοτε ἐξετελείετο τοῦτο διὰ ξυλίνων σφηνῶν, βρεχόμενων δι' ἀφθόνου ὕδατος. Τὸ μέσον τοῦτο μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληγες διὰ τὴν ἐκκοπὴν τῶν μαρμάρων ἐν Πεντέλῃ καὶ ἐν Πάρῳ.

Ἦρχετο κατόπιν ἡ δυσκολία τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς ἀνεγέρσεως. Κατὰ τὸν Πλίνιον οἱ ὀγκολίθοι ἐκκοπέντες μετεφέροντο διὰ τοῦ Νεῖλου ἐκ τῶν 138 μιλία ἀπὸ τῆς πόλεως Καρνάχ καὶ 800 μιλία ἀπὸ τῆς Ἡλιουπόλεως ἀπεχόντων λατομείων διὰ ῥηχῶν λέμβων ἢ σχεδιῶν, παραλλήλως τοποθετημένων. Ἡ δὲ ἀνέγερσις αὐτῶν ἐγένετο, κατὰ τὸν Ἀγγλον Σάρπην, βοηθεῖα λάκκου σκαπομένου παρὰ τὴν βάσιν τοῦ μονολίθου, ἔνθα οὗτος ἐλευθερώς κινούμενος ἐλάμβανε βαθυμῆδον τὴν ὄρισμαμένη αὐτῷ θέσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν δύο τούτων ὀβελίσκων ἐν γενεῇ.

Μετὰ δύο ἢ τὸ πολὺ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον καὶ αἱ σφίγγες καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήματα τοποθετηθήσονται ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει, καὶ ἡ ἀγγλικὴ πρωτεύουσα θέλει ἔχει καὶ ἕτερον ἀξιοθαύμαστον μνημεῖον νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν περιέργειαν τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτῆν.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΑΣ. Ἡ κατάληψις τῆς Ἀρτης, τοῦ πρώτου διαμερίσματος τῶν κατὰ τὴν σύμβασιν τῆ Ἑλλάδι παραχωρουμένων χωρῶν, ἐξετελέσθη πανηγυρικῶς καὶ ἀπροσκόπως. Ὁ γενικὸς τοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως ἀρχηγός, ὀπισθρᾶτης Σκαρλάτος Σούτσος εἰσῆλθεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ εἰς Ἀρταν, ἔνθα ἐγένετο ἐνθουσιαστικῶς δεκτὸς παρὰ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἀρτης καὶ τῶν προκρίτων. Ὁ εὐρωπαϊκὸς τόπος ἐκφράζεται λίαν εὐμηνῶς περὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς πειθαρχίας, ἣτις ἐπεκράτησε καθ' ἕνα τὸ σύστημα τῆς ἀπὸ Ἀνίνου εἰς Ἀρταν πορείας τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, τὸ δὲ παραδοξότερον εἶναι ὅτι καὶ ὁ "Νέος ἐλεύθερος τύπος" τῆς Βιέννης, ἐφημερὶς γνωστὴ διὰ τὰ φιλοτουρκικὰ αὐτῆς αἰσθήματα, περιέχει ἄρθρα κολακευτικώτατα ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Οἱ τοιοῦτοι ἔπαινοι, ἀποδιδόμενοι παρ' ὀργάνου ἀνεκάθεν ἤμισα εὐνοϊκοῦ ἡμῖν, πολλὴν ἔχουσι τὴν σημασίαν. Ἐοφαιμένοι εἶχε διαδοθῆ ὅτι καὶ τὸ φρούριον τῆς Πούντας, τὸ ἀνήκον εἰς τὸ πρῶτον διαμερίσμα, εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων. Τὸ φρούριον τοῦτο θέλει παραδοθῆ κατὰ τὴν σύμβασιν μολὶς μετὰ τρεῖς μῆνας.

Ἡδὲ δὲ οἱ τὴν διεθνή ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦντες ἀξιωματικοὶ ἀνεχώρησαν εἰς Ἡπείρου, ὅπως, όταν ἐπιστῇ ὁ ὀρισθεὶς καιρὸς, προῶσιν εἰς τὴν παράδοσιν καὶ τῶν ἐτέρων τμημάτων. Τὸ δευτέρου παραδοθῆσέ μόνον διαμερίσμα εἶναι, ὡς γνωστὸν, τὸ τῆς Καρδίτσας ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ἐτοιμάζεται νὰ μεταβῇ προσεχῶς εἰς Ἀρταν, καλῶς ποιῶν ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἐπιδεικτικὴν ὑποδοχὴν. Ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀρτης θέλουσι δεχθῆ ἐνθουσιαστικῶς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἔθνους, περὶ τοῦτου οὐδὲμία ὑπάρχει ἀμφιβολία.

Ἡ Κυβέρνησις ἐξέδωκεν ἥδη τὸ Διάταγμα, τὸ κανονίζον προσωρινῶς τὰ τῆς διοικήσεως τῶν νέων ἐπαρχιῶν. Κατὰ τοῦτο ἔμα τῆ καταλήψει ἐκάστου τῶν τμημάτων Ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως ἀναλαμβάνει προσωρινῶς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς Σπυρίδων Ρώμας, γόνος τῆς γνωστῆς ἐν Ζακύνθῳ εὐγενοῦς οικογενείας, ἀπέβρισεν αἴφνης ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ ἀσπλαγξίᾳ προσβληθείς. Ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ Σπυρίδωνος Ρώμας ἡ πατρὶς ἀπόλλυσι τέκνον πολύτιμον, πολλὰς δυνάμειν ἔτι νὰ προσφέρει αὐτῇ ὑπηρεσίας, ἣ δὲ οικογένεια καὶ ἡ κοινωνία μέλος προσκλιέσταντο. Ἡ κηδεῖα αὐτοῦ ἐγένετο τῇ α'. Ιουλίου ἐν Ἀθήναις ἀποδοθεισῶν τῇ νεκρῷ αὐτοῦ τιμῶν ἀντιστρατήγου. Ὁ βασιλεὺς παρευρέθη ἐν μεγάλῃ στολῇ εἰς τὴν ναὸν τῆς μητροπόλεως κατὰ τὴν ψαλειῶν νεκρῶσιν ἀκολουθίαν. Ὁ νεκρὸς τοῦ Σπυρ. Ρώμας μετεκομιθῆ διὰ βασιλικῶν ἀεροπλοίου εἰς Ζάκυνθον, ὅπως ταφεῖ ἐν τῇ ἰδιαίτερῃ τῆς οικογενείας κοιμητηρίῳ.

ΓΑΛΛΙΑ. Ἡ ὀχυρὰ πόλις Σφάζ ἐν Τυνίδι, κέντρον τῶν ἐπαναστατικῶν, καταλήφθη μετὰ πεισματικῆ ἀγῶνα ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀφ' οὗ ἐπὶ ἡμέρας ἑκκαθεσθολήθη. Οἱ ἐπαναστάται, 25 χιλιάδες τὸν ἀριθμὸν, ὡς λέγεται, ἀνέσχον γενναίως, ἣ δὲ ἄλωσις ἀπέβη ἔτι δυσκολωτέρα ἔνεκα τοῦ ἐλώδους τῆς περὶ τὴν χώρας. Ὁ ἑξ χιλιάδες γαλλικοῦ στρατοῦ ἀποτελοῦσι τὴν φρουράν τῆς πόλεως. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἐπαναστάσις ἔχει μεγάλας διακλαδώσεις, ὅπου πολὺ δὲ δυσχερᾶν τὴν γαλλικὴν ἐκστρατείαν. Ὁ Βου-Ἀμεμάς, ὁ φαινόμενος ἀρχηγὸς τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήμα-

τος, διέφυγε μέχρι τοῦδε τῶν χειρῶν τῶν καταδικάζοντων αὐτόν. Λέγεται ἄνθρωπος τολμηρότατος καὶ ἀποφασισμένος ν' ἀντιστῇ μέχρις ἐσχάτων.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Ἐν Κιέλφ ἐγένετο τῇ προορμισθενί ἀγγλικῷ στόλῳ τῆς Βαλτικῆς φιλοφρονεσάτῃ δεξίωσις ἐκ μέρους τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν. Ἀρχηγὸς τῆς ναυτικῆς ταύτης ἀγγλικῆς μοίρας εἶναι ὁ υἱὸς τῆς βασιλείου Βικτωρίας, δὸδὲ τοῦ Ἐδιμβούργου.

ΑΜΕΡΙΚΗ. Ἡ ὕγιαι τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν βελτιοῦται ὀσημέραι, καὶ ταχέως ἐλπίζεται ἡ ἐνταλὴ αὐτοῦ ἀνάβρῃσις. Οἱ Ἀμερικανοὶ προσέφερον τῇ δημοφιλεῖ αὐτῷ Προέδρῳ δῶρον ἐξ 100 χιλιάδων δολλαρίων.

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ "Αἰὼν", τῇ ἐγκρίτῃ ἐφημερίδῃ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκχωρήσεως τῶν νέων ἐπαρχιῶν συνθήκη μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος ὑπεγράφη τὴν 20 Ἰουνίου ἐ. ἔ. Κατὰ παράδοξον συμπτῶσιν, τὸν μῆνα Ἰούνιον συνωμολογήθησαν καὶ ὑπεγράφησαν αἱ κυριώταται περὶ Ἑλλάδος διεθνῆς πράξεις. Ἡ ἐν Λονδίνῳ πρώτη ὑπὲρ Ἑλλάδος συνθήκη τῶν τριῶν Δυνάμεων, Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσσίας, ὑπεγράφη τὴν 24 Ἰουνίου 1827. Αἱ πρὸς τοὺς εἰς Κωνσταντινουπόλιν πρέσβεις τῶν τριῶν Δυνάμεων ἀποσταλαῖσα ὁδηγία, ἐν αἷς ὄριζοντο αἱ θέσεις τῶν περὶ συνόρων διαπραγματεύσεων καὶ διεγράφετο ἡ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφασισθέντων πορείαι, φέρει ἡμερομηνίαν τῆς 20 Ἰουνίου 1828. Ἡ κοινοποίησις τῶν παρὰ τῇ Πόλει πρέσβειν τῶν τριῶν Δυνάμεων πρὸς τὴν ἐλληνικὴν κυβέρνησιν, ὅπως ἡ Ἑλλάς ἀναγινώσῃ τὴν ἀναχωρήσιν, φέρει ἡμερομηνίαν τῆς 9 Ἰουνίου 1829, ἣ δὲ εἰς αὐτὴν ἀπάντησις τοῦ Κυβερνήτου ἡμερομηνίαν τῆς 15 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. ἡμερομηνίαν δὲ τῆς 27 Ἰουνίου 1829 ἡ πρὸς τὴν Πόλιν διακοίνωσις τῶν τριῶν πρέσβειν, δι' ἧς ἀνεκοινώθησαν αὐτῇ αἱ ἀποφάσεις τῶν Δυνάμεων καὶ προσεκληθῆ αὐτῇ ν' ἀποδεχθῇ ταῦτα.

Τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1830 συντάχθησαν καὶ ὑπεγράφησαν ἐν Λονδίνῳ τὰ κανονίσματα τὰ τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν τοῦ τριῶν Δυνάμεων. Τὴν 27 Ἰουνίου 1832 ὑπεγράφη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ ὀριστικὴ μετὰ τῆς Πόλης καὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων συνθήκη περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῆς Τουρκίας ὡς κρᾶτους ἀνεαρτῆτου, καὶ τῆς παραδόσεως τῶν ἀπαρτιζοσῶν τοῦτο χωρῶν. Τέλος τὴν 26 Ἰουνίου 1833 ὑπεγράφη ἡ μετὰ τῆς Ρωσσίας καὶ Τουρκίας συνθήκη περὶ ἀμυντικῆς συμμαχίας, ἐν ᾗ, διὰ τοῦ ἀρθρ. 2, προσπεκυροῦτο ἡ συνθήκη τῆς 27 Ἰουνίου 1832. Ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει παράπονα κατὰ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, διότι ἐνεγράφη ἐν ταῖς χρονικοῖς αὐτῆς δι' ἀναμνήσεων εὐαρέστων καὶ στενῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἐλληνικοῦ Κράτους συνδεομένων.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ.

Σπυρίδων Ρώμας, βουλευτῆς Ζακύνθου καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῇ 17/29 Ἰουνίου.

Ἀρθουρὸς STANLEY, ἐφημερὸς τοῦ ναοῦ τοῦ WESTMINSTER ἐν Λονδίνῳ, διαπρεπὴς ἱεροκῆρξ καὶ ὀριστος θεολόγος, ἀπέθανεν τῇ 18 Ἰουλίου ἐν ἡλικίᾳ 66 ἐτῶν.

Δοὺς τῆς Ἀλβας, ὁ σύγγραμμος τοῦ πρῶτου αυτοκράτορος τῶν Γάλλων, Ναπολέοντος Γ', ἀπέθανεν τῇ 10 Ἰουλίου ἐν Μαδρίτῃ ἐν ἡλικίᾳ 80 ἐτῶν.

Δοὺς DE CAMBACÉRES, ἀλαρχὸς τοῦ Ναπολέοντος Γ', ἐγγόνος τοῦ διαπρεπῆ ὑπουργοῦ τοῦ πρώτου Ναπολέοντος, ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 83 ἐτῶν ἐν Παρισίῳ τῇ 13 Ἰουλίου.

Παῦλος DE ST. VICTOR, συγγραφεὸς Γάλλος, ὀριστος κριτικὸς καὶ ἐπιφυλιθρογράφος, ἀπέθανεν ἐν Παρισίῳ τῇ 9 Ἰουλίου ἐν ἡλικίᾳ 54 ἐτῶν.

Χριστιανὸς TOPSON, ἀρχισυντάκτης καὶ ἰδιοκῆρξ τῆς γνωστῆς ἐφημερίδος τῆς Κοπενάγης "DAGBLADET", ἀπέθανεν τῇ 11 Ἰουλίου.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Περὶ ἑξήκωτος διοχέτευσις. Οἱ Ἀμερικανοὶ πρωτότυποι εἰς ἕλας τῶν τὰς ἐπιχειρήσεις, ἐσκέφθησαν νὰ οἰκονομήσωσι τὴν ὑπὲροχον δαπάνην τῆς διὰ τῶν αἰθηροδρόμων μεταφορᾶς τοῦ πετρελαίου, ἀπὸ τῶν τόπων τῆς παραγωγῆς μέχρι τῆς θαλάσσης, διὰ τῆς κατασκευῆς μεγάλων ὑπογείων σωλήνων, δι' ὧν νὰ διοχετεύσῃται μέχρι τῆς θαλάσσης τὴν πολιτικῶν καύσιμον μέχρι τῆς θαλάσσης τῆς ἀπόστασις εἶναι μεγάλη, διπλάσιον τῆς μετὰ τῆς Ἀθηνῶν καὶ Λαμίας, καὶ οἱ σωλήνες θὰ ἔχωσι μήκος 560 χιλιομέτρων. Τὸ πᾶχος τῶν σωλήνων εἶναι 15 ἑκατοστομέτρων, ὅπως ἀνθέξωσι εἰς τὴν μεγαλειτέραν πίεσιν. Οἱ σωλήνες, τοποθετούμενοι εἰς ἐνὸς μέτρον βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἀκολουθοῦσι τὰς διαφόρους τοῦ ἐδάφους διακυμάνσεις. Μετ' οὗ πολὺ θέλει ἀποπερατωθῆ τὸ τεράστιον τοῦτο ἔργον, ὃ ἡ δαπάνη προυπολογίσθη εἰς 10 ἑκατομμύρια φράγκων. Προσθετόντες δὲ εἰς τοῦτο τὴν δαπάνην διὰ τὰς διαφόρους οἰκοδομὰς, δεξαμενὰς, καὶ διὰ τὰς ἀναγκαίας ἀντλίας, φθάνομεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 16 ἑκατομ. φράγκων. Καὶ ὅμως μεγάλα προβλεπόνται τὰ κέρδη ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, διότι ὄντως καταπραγματικὴ εἶναι ἡ ποσότης πετρελαίου, ἡ κατ' ἔτος ἔξατομὲν ἐξ Ἀμερικῆς.

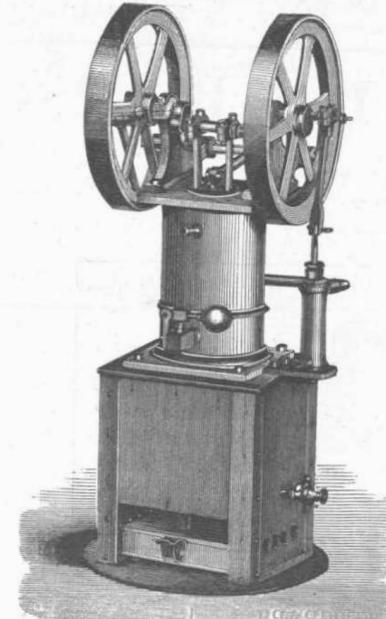
Ἐναέριος σιδηρόδρομος ἐν Παρισίῳ. Ἀνεπαρκέστερα καθ' ἡμέραν καθίστανται τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Γαλλίας πρωτευούσῃ. Ὡς ἐκ τοῦτου ἀπὸ τινος ἥδη ἐτῶν ἀνακινεῖται τὸ ζήτημα τῆς κατασκευῆς ὑπογείου ἢ ἐναερίου σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑποβλήθέντων σχεδίων ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἔχον περισσότερὰ πιθανότης ἐπιτυχίας εἶναι τὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Λουδοβικοῦ ΗΒΟΥΖΕ, ὅστις ἔχων ὑπ' ὄψιν πᾶς ἐν Λονδίνῳ διὰ τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου καταρθῆναι νὰ διευκολυνθῆ ἡ συγκοινωνία μετὰ τῶν διαφόρων τῆς μεγαλοπόλεως ἐκείνης τμημάτων, ἐσκέφθη νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο ἐν Παρισίῳ διὰ ἐναερίου σιδηροδρόμου. Κατὰ τὸ σχέδιον αὐτοῦ ἡ ἐναέρια γραμμὴ ἔχουσα πλάτος 13 μέτρων, στηρίζεται ἐπὶ μεγάλων μεταλλινῶν στηλῶν, ἡ δὲ ὀλικὴ αὐτῆς δαπάνη δὲν θέλει ὑπερβῆ τὴν δαπάνην λεωφορῶν 30 μέτρων πλάτους. Τὸ μήκος τῆς γραμμῆς

εἶναι μέτρων 4800 μετὰ τοῦ δυτικοῦ καὶ τοῦ βορειοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Τὸ μόνον μὴ πρακτικὸν ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦτο εἶναι ὅτι ἡ γραμμὴ δὲν ἀκολουθεῖ τὰς ἥδη ὑπαρξούσας ἀρτηρίας τῆς πόλεως, ἀλλὰ σχηματίζει ἕλας νέον σύμπλεγμα ὀδῶν διὰ μέσου οἰκοδομῶν καὶ ἐπὶ παραβλέψῃ οἰοῦντο προσκόμματα. Πρὸς τοῦτους καὶ ἡ δαπάνη φαίνεται ἀρκούντως μεγάλη, προυπολογισθείσα εἰς 88 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ ἀποζημιώσεις τῶν καταδαριζομένων οἰκιῶν, ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν καὶ ὑπογείων σταθῶν, ἔνθα ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσει. Μ' ἕλον τοῦτο ὁ ἀρχιτέκτων προυπολογίζει κέρδος καθαρὸν 5 περίπου ἑκατομμυρίων, ἣτις 6 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου.

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.
ΠΗΛΑΞ ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ.

Κομφότατος πῆδαξ, συντελῶν εἰς διακόσμησιν τῶν αἰθουσῶν καὶ διατήρησιν τῶν ἐν αὐταῖς ἀνθῶν. Ὁ μηχανισμὸς εἶναι ἀπλούστατος· συνδέεται ὁ πῆδαξ μετὰ ἀπλῆς ἀεραντλίας, ἐν τῇ κυλίνδρῳ τῆς ὁποίας διαδοχικῶς θερμαίνονται καὶ ἀποψύχονται μικρὰ ποσότητες ὕδατος (10 περίπου κυβικὰ ὕεκατοστομέτρα). Ἡ ἀκατουμένη θερμότης παράγεται διὰ μικρᾶς φλογὸς ἐξ οἰνοπνεύματος. Ἡ ὄστω παραγομένη πίεσις μεταδίδεται εἰς φουστικὴν καὶ ἀπορροφητικὴν ἀντλία, δι' ἧς τὸ ὕδωρ ἀναπηδᾷ εἰς ὕψος δύο μέτρων. Ἐπειδὴ δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ὕδωρ διατηρεῖται εἰς ἀένανον κίνησιν, ἐξασφαλίζεται καὶ ἡ ὑπαρξις τῶν ἐν τῇ λεκάνῃ τοῦ πῆδακος διατηρουμένων ἰχθύων. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἀνανεωθῆ τὸ ὕδωρ, πρέπει μόνον ν' ἀναπληρωθῆ τὸ ἔξατμιζόμενον ποσόν. Οἱ πῆδακες οὔτοι, περὶ ὧν ἄπαξ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἐξεφράσθη λίαν εὐνοϊκῶς, χρησιμεύουσι καὶ πρὸς καθαρισμὸν τῶν αἰθουσῶν καὶ θωματιῶν καὶ διατήρησιν τῆς ἐν αὐταῖς ἀναγκαίας ὑγρασίας, μάλιστα ἐν καιρῷ χειμῶνος βτε τὰ θωμάτια θερμαίνονται. Ἡ τοποθέτησις καὶ τοῦ πῆδακος καὶ τῆς ἀντλίας εἶναι εὐκολωτάτη.

Προγράμματα πέμπε ἐλεύθερα ταχυδρομικῶ τέλους τὸ ἐν ΖWICKAU (Σαξωνίᾳ) κατάστημα τοῦ Κ^{ου} LOUIS HENRICI.

ΠΗΛΑΞ ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ.

ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΝ ΚΑΠΝΙΣΤΗΡΙΟΝ.

Τὸ μικρὸν τοῦτο καπνιστήριον, ἐφευρέσεως τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἐργοστασιάρχου Κ^{ου} S. SPEIER, παρ' ᾧ καὶ πωλεῖται, εἶναι κατασκευῆς πρακτικότητας καὶ βολικῆς ἐπὶ ἰδιαίτερως τινὸς ἀρχῆς. Σύγκειται ἐκ θάλασσος τινος ὡς λυχνίας, ἐφ' ἧς ὑπάρχει σφαῖρα περιστρεφόμενη ὀριζοντιῶς ἐντὸς κάλυκος. Ἐπὶ τῆς σφαίρας ταύτης εἰσι τοποθετημένοι δύο ὀριζόντιοι σωλήνες, καταλήγοντες εἰς ὀρείας ἀκρας, ὧν ἡ μὲν ἔχει κλίσιν πρὸς τὰ ἄνω ἣ δὲ πρὸς τὰ κάτω. Ἐντὸς τοῦ κάλυκος γίνετι ἐν ἡ δύο μικρὰ κοχλιάρια οἰνοπνεύματος, τὴν δὲ σφαῖραν πληροῦ ἀνωθεν διὰ eau de Cologne, μετὰ ὕδατος ἀναμιγμένης, ἣ δὲ ἄλλου τινὸς ἀρωματός. Ἀναπομύεινον τοῦ οἰνοπνεύματος γίνεται ἐξάτμισις τοῦ ἐντὸς τῆς σφαίρας εὐρισκομένου ὕγρου· ὁ ἀτμὸς ἐξέρχεται διὰ τῶν κεκυρτωμένων σωλήνων κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὅπερ ἀποτελεῖ κυκλικὴν κίνησιν τῶν σωλήνων καὶ τῆς σφαίρας. Δύναται δὲ νὰ γεμίσῃ τις τὴν σφαῖραν καὶ δι' ἄλλου ὕγρου, χρησιμεύοντος πρὸς καθαρισμὸν τῶν θωματιῶν καὶ κοτιῶν.

ΛΥΣΙΣ ΠΗΠΕΙΟΥ ΑΛΜΑΤΟΣ

τοῦ ἀρ. 5.

"Ὅσα πέρων νὰ τὰ εἶχον στὸ ταμιεῖον σπυριμένου μένα,
Ἵπερβαίον ἀφαικῆσι εἰς τὰ πλοῦτῳ τὸν καθίνα·
Τὸ καλὸν ἔπου γλυστοροῖσι σάν τὸ γέλι' ἀπὸ τὰς χεῖρας,
Κ' ἄς τὰ κλειψὸν ἔλω με διπλὰς καὶ τριπλὰς θύρας.

(ἐκ τῶν τοῦ Παν. Νουμ.)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Παρακαλοῦνται οἱ Κύριοι Συνδρομηταὶ τοῦ "ΕΣΠΕΡΟΥ", ὅστινες δὲν ἔλαβον φυλλάδιόν τι τακτικῶς, νὰ ἐξετάσωσιν εἰς τὰ οικεῖα ταχυδρομεία καθίτι ὁ Ἐσπερος ἀποστέλλεται τακτικώτατα καὶ ἐλεύθερος πάντοτε ταχυδρομικῶ τέλους. Ἴσως συμβαίνει νὰ παραπίπτωσι τεύχη τινὰ ἔνεκα ἐσφαλμένως ὀθείσης διευθύνσεως. Ἐπομένως παρακαλοῦνται οἱ μὴ λαβόντες τακτικῶς τὸ φύλλον νὰ πέμφωσιν ἐγκλίρωσι καὶ καθαρῶς γεγραμμένην τὴν διεύθυνσιν τῶν εἰς τὴν Σύνταξιν τοῦ Ἐσπεροῦ· LEIBNIZ, CANAL-STK. 3, ὅπως μὴ ἐξακαλοῦθῃ συμβαῖνον τὸ τοιοῦτον.

Ἡ Διεύθυνσις. —

TIMH KATAXΩPHΣEΩΣ 50 ΦOIN. TON CTIXON. — ΔIEYΘYNΣIΣ CANAL-STR. 3. LEIPZIG.

ΚΑΚΑΟΝ ΤΟΥ ΒΑΡΩΝΟΥ ΛΗΒΙΓ (LIEBIG).

Εύρηται παρ' άπασι τοίς φαρμακείοις και παντοπωλείοις του Κόσμου.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Probe-Zummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrierten Zeitung in Leipzig.

ΕΣΠΕΡΟΣ

σύγγραμμα περιοδικόν μετ' εικόνων δις του μηνός εκδιδόμενον εν ΛΕΙΨΙΑΙ.

Διηγήματα. — Ποιήσεις. — Αρχαιολογικά. — Ανακαλύψεις. — Επιστημονικά. — Πολιτικά επιθεωρήσεις. — Βιβλιοκρισίαι. — Διάφορα.

Τιμή ετησία προπληρωμένη Φράγκα 40. Διά την Γερμανίαν μάρκ. 32. Διά την Ρωσίαν ρούβλ. 16 άργ. 'Ο Έσπερος πέμπεται ελεύθερος ταχυδρ. τέλους. Διεύθυνσις· CANAL-STRASSE 3. LEIPZIG.

Ο ΕΚΑΤΟΓΓΡΑΦΟΣ

ανατυπώνει 50 μέχρι 150 κίς και διά μελάνης και διά των ποικιλωτέρων χρωμάτων (Haber μετάλλια άξίας). Διά πλειοτέρας πληροφορίας και δείγματα άπευθυντέον εις τό γραφεϊον του Έκατογγράφου (Λονδίνον. 135 Cheapside) ή προς τους Κους άδελφούς Μαρίνον εις Αθήνας.

THE HEKTOGRAPH

(ό Έκατόγγραφος) is still unrivalled for obtaining 50 to 150 Duplicates in indelible black and various coloured inks. (Haber's Prize medals.) Write for particulars and specimen, Hektograph Depot 135 Cheapside. London, or Messrs Marino Broth. — Athen.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Γνωστοποιούμεν τοίς εν ΑΘΗΝΑΙΣ Κυρίοις συνδρομηταίς του ΕΣΠΕΡΟΥ, ότι ή έπιστασία του περιοδικου τούτου άνετέθη τῷ Κυρίῳ Δημητρίῳ Α. Κορομηλά.

Zu beziehen durch alle Buchhandlungen: Polychrome Meisterwerke der monumentalen Kunst in Italien. Herausgegeben von Baurath H. Köhler in Hannover. In Prachtband 250 M. Ein Blatt einzeln 18 M. Ein künstlerisch ausgeführtes Prachtwerk in Farbendruck. In kasserst getreuer Wiedergabe 12 der farbenprächtigsten Monumente Italiens (Sixtin. Kapelle, Rafael'sche Loggien, Peterskirche in Rom, Saal des Dogenpalastes in Venedig, Bibliothek in Siena, Dom von Orvieto etc.) umfassend. Leipzig. Baumgärtner's Buchhandlung.

'Η εν ΑΙΓΥΠΤῳ έπιστασία του ΕΣΠΕΡΟΥ άνετέθη τῷ εν ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ Κυρίῳ ΠΙΕΤΡῳ ΣΑΡΑΝΤΗ (Βιβλιοπωλείον "ό Φοῖνις").

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

δι' ελας τας έφημερίδας του τε έσωτερικου και του έξωτερικου μεταβιβάζει ό Κος RUDOLPH MOSSE εν Λειψία κατά την διατίμησιν.

Δίδει ταύτοχρόνως πληροφορίας περί πάσης καταχωρήσεως εις τα γνωστότερα φύλλα, φροντίζει περί τοποθετήσεως των είδοποιήσεων, άποστέλλει δοκίμια επί διαρκών άγγελίων, παρέχει συγκαταβατικά τιμάς επί μεγαλειτέρων παραγγελτιών.

Προνομιούχον Γραφεϊον είδοποιήσεων διά τας έξής έφημερίδας:

Berliner Tageblatt. Deutsches Montagsblatt. Bazar. Kladderadatsch. Fliegende Blätter. Schalk. Wiener Figaro. Allg. Zeitung des Judenthums. Milit. Wochenblatt. Aerztliches Vereinsblatt. Militär-Zeitung. Jahrbücher für die deutsche Armee. Parole. Industrie-Blätter. Gewerbehalle. Haarmann's Zeitschrift für Bauhandw. Süddeutsche Bauzeitung. Zeitschrift für Bankunde. Pract. Maschinen-Constr. Illustrierte Jagdzeitung. Zeitschrift der landw. Vereine in Baiern. Allgem. homöop. Zeitung. Levysohn's Ziehungliste.

'Αποκλειστικώς διά την Γερμανίαν:

New-Yorker Puck. Niederl. Handels- und Schiffs-Zeitung. Daily Telegraph. British Trade Journal. Examiner and Times, Manchester. Weekly Times, Manchester. La Cité, London. Nutiden, Kopenhagen. L'Art, Paris. La nouvelle revue, Paris. American Register, London. Gallignani's Messenger. L'Indépendance belge. Wiener Allgem. Zeitung. New-York Herald.

Κατάλογοι περί όλων των περιοδικών του κόσμου πέμπονται δωρεάν και ελεύθ. ταχυδρομικου τέλους.

'Η εν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΙ έπιστασία του ΕΣΠΕΡΟΥ άνετέθη τῷ βιβλιοπώλῃ Κυρίῳ GRASSO.

'Εν ΙΒΡΑΙΑΙΙ ή έπιστασία του ΕΣΠΕΡΟΥ άνετέθη τῷ Κυρίῳ ΙΩΑΝΝΗΙ Α. ΒΟΣΚΩΦ Γενικῷ πράκτορι των Γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων (Messageries maritimes).

'Εκ του βιβλιοπωλείου Γ. ΣΠΕΜΑΝΝΟΥ εν ΣΤΟΥΤΓΑΡΤΗΙ έξεδόθη.

ΕΛΛΑΣ και ΡΩΜΗ

όπό

ΙΑΚΩΒΟΥ ΦΑΛΚΕ

'Εθνογραφική ιστορία της κλασικής αρχαιότητος μετá πολλῶν εικόνων αρχιτεκτονικῶν, πλαστικῶν και χωρογραφικῶν των έγκριτοτέρων γερμανῶν καλλιτεχνῶν.

Τιμή του άόετου τόμου εν 35 τεύχεσι Μάρκαι 52.50. Μετá πλουσίου δεσίματος 70.—.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΑΩΣ εν ΛΕΙΨΙΑΙ. CANAL-STR. 3.

Χαρτοπωλείον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ εν Βερολίνω και Λειψία. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ εν Λειψία.